

ÉLETTÜNK

XIV. évf. 9. szám (14. Jahrg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

1982 szeptember

CHIARA LUBICH:

Az élet szava

EVANGÉLIUMI ELMÉLKEDÉS

„Ha lábad megbotránkoztat, vágd le. Jobb, ha sántán mégy be az életre, mint ha két lábbal vetnek a gyeheennára”. (Mk 9, 45)

Természetesen nem kell betűszerint értelmezni e szavakat: Jézus nyilván nem csonkítást kíván. Egyszerűen azt akarja mondani (bár az a tény, hogy háromszor is visszatér a kérdésre, arra utal, erkölcsi szempontból mennyire gyökeres követelményről van szó), hogy a súlyos bűnre vezető alkalmaknál mindenről, dolgokról és kedves személyekről is le kell mondanunk, nehogy üdvösségünk nagy jótéteménye veszélyben forogjon! Az üdvösséghez képest az anyagi javak semmit se számítanak. „Ha lábad megbotránkoztat...”

A „botrány” szó ez esetben nem valamely eseményből eredő zavart, hanem inkább akadályt, zsalakot jelent. A zsidó világban a „botrány” olyan valami, ami veszélyezteti az üdvözülést.

„Jobb, ha sántán mégy be az életre inntha két lábbal vetnek a Gyeheennára”.

A Gyeheenna a Sion hegy lábánál elterülő völgy neve. Valamikor itt emberáldozatokat mutattak be. Jeremiás próféta, mint elátkozott helyet említi. Hamarosan úgy tekintettek e völgyre, mint a kínszenvedés helyére, ahová a gonoszok kerülnek. Jézus szavaiban tehát a gyeheenna poklot jelent.

„Ha lábad megbotránkoztat, vágd le. Jobb, ha sántán mégy be az életre, mint ha két lábbal vetnek a Gyeheennára”.

Jézus a szemről, kézről és a lábról beszél, mint a bűnbeesés „eszközéről”. Mert pl. a szem bűnös vággyal nézhet másokra, személyekre. A kéz megszerzhet olyan dolgot, ami nem a miénk: például lothat. Lábnak olyan helyre vihet bennünket, amelyet el kell kerülnünk, mert bűnre csábíthat. Jézus, amikor az ember számára oly fontos, nemes testrészeket említi, mint a szem, a kéz és a láb, azt hangsúlyozza, hogy semmiféle áldozat nem túl nagy az Istennel való közösség megőrzéséhez. Akadályozzuk meg tehát szívünk vonzódását az olyan dolgok iránt, amelyeket nem szabad szeretnünk. Jézust csak akkor követhetjük, ha megtagadjuk önmagunkat és szeretjük keresztünköt. A keresztény nem lehet félelmes: erős embernek kell lennie. Jézus parancsainak megtartását csodálatossá teszi az, hogy a legkisebb áldozat sem marad jutalom nélkül. Minden veszteség, minden áldozat örömet ébreszt a szívben, olyan igazi örömet, amelyet a világ nem ismer, mert a Magasságból ered. Amint metszés után új rügyek fakadnak, ugyanúgy a Krisztus iránti szeretetből történő lemondások az öröm forrásai lesznek.

Határozzuk el tehát, hogy nagytakarítást végzünk szívünkben: így a Parádicsom lesz osztályrészünk, és már ebben az életben a tökéletes derű.

PROKOP PÉTER:

A barackmag csodája

Nagyot harapok az első idényújdonságba. Az imént nyomta hónom alá papírcsokóban a kofaasszony. Persze, ez nem az az igazi, aminek nincs párja a világon, — mondják a magyar turisták. Van-is benne valami, mert a budaörsi őszibarack zamata még emberöltő után is az inyemben maradt. Gyermekkoromban unokatestvéreimmel csatangoltunk ott a domboldalokon keresztanyám vendégeként, akinek vasutas férja bakter-

jón vagy repülőgépen hidegebb vidékekre, ahol csak később kezdenek virágozni a fák. Az ehető része miatt pótázák, vagonfrozozák, berakják, kirakják. A kereskedő pénzre megy, ráteszi az árcédulákat. A bankbetét könyvére gondol, de a mag sorsáért is fáradozik. Akarva, nem akarva, gondoskodik a mag jövődjéről is.

Leszürcsöltem az utolsó csepp morzsákat is a gürügyös csonthéjakról s

nézi. Képtelen észrevenni. Még nem figyelmeztette rá senki.

Hagyjuk hát a vegyelemzőknek: hány százalék a cukor meg a víz az őszibarackban. Mi módosítja az ízt, mitől függ az aroma. Miért zamatosabb a budaörsi a Kalábriában természetnél. Az éresi idő problémája. A forró Itáliában a több napfényben mégiscsak kevesebbet élvez a gyümölcs, mert hirtelen érik. Otthon a hosszabb érlelődés miatt az összeadott órák száma több, ezért a Nagyalföld hosszabban fürdeti barackját napsugárban.

De mi a csírat rejtegető rétegekről kezdünk szemlélődni. Nem is tudom hányat állapítottunk meg. Elfogadom mulasztásnak: kispóroltuk a legkülső hamvas felületet. Pedig az őszibarackról alig lehet letörölni, szinte dörzsölni kell. Különleges, majdnem szőrös, eső ellen védő burkolat.

A legtöbb mag szívformára utal. Az őszibaracké is. Ha valami, hát a mag az örökadás, a továbbadás szimbóluma. Mekkora még az út innét az anyaszerezetig. Hát még visszafelé a Teremtőig. A dolgok mögött a legnagyobb őserő mégiscsak a jó. „S látta az Isten, hogy jó”. Most értem csak a bölcséleti axiómát: a jó maga magát szétárasztja. Az Őcsíra, amelyből minden jó.

A természet túltermeli magát. Biztosra megy. A csírasors ez: ha száz mag elkallódik, egy csomó beletalál a földre. Kétfelé nyílik, megkapaszkodik, gyökerecskét ereszt. Két első sziklelevelével beölelkezik a légből. Ha kihúzzuk a néhány hetes gyenge fácskát, még vele jön a mag kemény héja is, amelyből az első táplálékot ette ki. Tulajdonképpen az általam elévezett rész is neki volt száva.

Minden növényke egyformán indul. Mi birizgál bele, hogy végül mindegyik más lombúvá változik? A kertész megkísérelhetné: azonos természetű talajon, ugyanolyan kezeléssel száz magot vet el. Mégis „rendetlenül” fognak elhelyezkedni az ágak. A termelő metszőollója nélkül is kiszámíthatatlan változatossággal. Csak a faj örök, az egyedek sohasem ismétlődnek.

A papírkosaramban lapul a mag. Benne már a picurka fácska s lehetőségei. Évekig tartó élete, millió virággal, enyhülést adó termésével, fa-unokákkal. Az ember esze megáll: mióta megy így és meddig folytatódik? Rég elporladunk, én, aki írom e sorokat, s akik olvassák. Valahol esetleg belőlünk táplálkozik ez a még csírában létező őszibarackfa. Valaki beleharap, lecsorog szájáról a lé s nem is gondol rá: belőlem is falatozik.

Az ember az egyetlen lény, aki „miértetik”. Azaz földad magának kérdéseket. Tudatlanul ugyan, de a gyakorlatban az állat is tartja az okság elvét: innét menekülök, mert belém lőnek, a pár-
(Folytatás a 2. oldalon)

Sik Sándor (1889—1963):

Szeptemberi lomb

Várj még, ne siess, szeptemberi lomb,
A hegyeken még szól a kolomp,
még messze a tél.

A te helyed még fen van a fán:

Hova lesz, ha te nem szólsz, az őszi
magány?

Várj, hársfalevél,
Várj, bükkfalevél!

Várj még, ne siess, szeptemberi szív,
Hiszen érted már, hogy a szél hova hív:
Nincs messze a tél.

Kell még holnap is aki énekel:

Az énekléshez meg élni kell.

Várj, hársfalevél,
Várj, bükkfalevél!

kodott arrafelé. Sóvárogva áhítottuk a törpefák súlyos gyümölcsseit.

Ez, amelyikbe beleástam a fogamat, csak olyan közönséges parlagi fajta. Félzölden szedik le, hogy szállíthassák s az áruházak polcain puhul éretté. Nem is őszinek hívják. A legelső köze tartozik a nyár sokféle üdítő gyümölcse között. Olcsó is. A szegény zarándok elmajszolhat egyet-keztőt a déli kánikula enyhítésére. Nem is gondol arra: a keze mozdulata, amellyel elhajtja a magot, egy gondviselő terv megvalósítása jegyében történik.

Az olasz termelők védelmére, második hazám becsületére azonban el kell ismernünk: van ám itt is sokféle belőle. A magról termelt apróféléltől a kitenyészített óriásfajtáig. Az emberi rafinéria nemcsak a lovat keveri számmal öszvérré s az oroszánt tigrissel nem is tudom magyarul hogyan nevezett állattá, hanem ringló virágpör keresztelés által létrehozta a pikáns meztelen barackot.

Ki találta ki, hogy héja fejlődjen a gyümölcsnek? Nélküle hogyan raknák ládába, kosarakba? Így a természet csomagolásában vihetik messze tájakra, külföldre, tengerentúlra. A rája nőtt bőrpakolásban szedhetik fájáról az édes, kívánatos falatokat. Az aztán végleg senkinek az eszébe nem jutna, hogy az evés örömeért szállított élvezési cikkben a benne rejtőző mag is útra kél. Igen, a mag, amelyről ember és állat lerágja az inycsiklandozó takaró réteget. Állítólag a sündiszó rágörög s a hátán cseni el a fa alól a neki is kedvenc étet. Távol, — távolabb a törzstől, messzebbre a kinyuló ágaknál, s így segíti az új sarjat saját életeréhez. A termelő üzletel, amikor tragacson, szekéren, vonaton utaztatja. Meg léghűtéses ha-

a magot gondtalanul, hibátlanul belecélzom a papírkosárba. Koppánása jelzi, valamit védelmez magában. A csontkemény burkolat, amelyikbe beletörne a műfogsorom. Azonban egyszer majd magától szétnyílik, ha eljön az ideje, hogy hivatását befejezze. A kalapács is alig, de az erjedő belsőbb rész majd szétfelelteti az illetékes alkalomkor.

Az olajos, kesernyés magnak megnyílik a börtön ajtaja. De ne hagyjuk el a részleteket. Ime egy újabb burkolat. Hányadik is már? A legkülső bőr, az ehető rész, a csonthéj. Most fejtjük le azt a hármast, programmszerű ruhát az utolsó zsíros ágyról, amelyben rejtőzik, amiért mindez van: a csíra.

Látszik, hogy nem szakember, csak a kerítésen bekandikáló kontár, aki e sorokat írja, mondja a botanikus, a biológus, vagy mit tudom én kihez tartozik mindez, amiről most elmélkedem. Igaz, egy kukkot se szóltam a gyümölcshéjat zöldrefestő színezemcsékről, amelyek éres közben a nyers türkizből narancsárgára és rózsássá pirulnak. Hagyjuk a pécsi orvosra a dicsőséget, aki pontosan összeállította, hogyan növekednek a vitaminok is az őszi rozsdaszinekig való átváltozásban. Különben is a festő csak kívülről néz és figyel. Az a kicsi, ami megörvendeztet, majdnem csak a dolgok karosszériája, amelyhez a saját hangulatát adja hozzá. Milyen banális látvány a naplemente. Hogy az szép, csak attól kezdve élvezzi a nagyközönség, amióta lefestve látta. Elgyönyörködik a tó fölött, mert tudat alatt ahhoz hasonlítja: lám épp így festette meg Markó Károly. Az afrikai néger — velem reggelizik egy misszionárius, az bizonygatja — sohasem áll megbabonázva az alkony színorgiájában. Nem látja. Csak

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Dekadencia vagy a szexualitás felértékelése

EGY LÁTSZÓLAGOS ALTERNATÍVA

Készakarva fogalmaztuk meg a szexualitás mai problémáit ilyen alternatíva formában. Nemcsak Mindszenty hercegprímás, hanem igen sok otthonról jött látogató megdöbbenve állapította meg, amikor nyugatra érkezett, hogy a kommunista országokban az erkölcsi züllés még nem öltött oly ijesztő méreteket, mint nálunk a szabad világban. De ugyanakkor vannak olyanok is, teológusok is, akik lelkendezve hangoztatják, hogy a szexualitás végre a katolikus egyházban is felértéklődött. Kinek van igaza? Hogy a szexualitás problémája manapság különösképpen aktuális, tagadni nem lehet. Már maga az a tény, hogy II. János-Pál pápa szerdai beszédeinek hosszú sorozatát ennek a témának szentelte, és gyakorlatilag a még tanár korában írt „Szerelm és felelősség” című művét ismertette, mutatja e kérdés fontosságát.

Nincsen szándékunkban ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozni, de egy pár cikk keretében mégis a szexualitás erkölcsi alapvető teológiai és filozófiai elveire szeretnénk rámutatni. Talán majd sikerül kimutatnunk, hogy a címben felállított alternatíva nem igazi alternatíva. Féljajhatjuk korunk erkölcsi züllését, anélkül, hogy mindjárt világvégi hangulatban felcsapjunk vészprófétáknak. S örülhetünk, hogy az Egyházban a szexualitás bizonyos szempontból felértéklődik, hogy az Egyház újabb szempontok szerint is iparkodik e kérdést megvilágítani, anélkül, hogy azt hinnők, hogy az eddigi erkölcsi alapelveit feladná.

Az anyagi jólét, a társadalom liberális és túlzottan demokratikus szervezete kétségtelenül az erkölcsi züllés útjára sodorják az emberiséget. Az erkölcselenség korunkban nemcsak a városokban, hanem a falvakban is már oly méreteket ölt, hogy önkéntelenül is a római világ dekadenciája jut eszünkbe, és aggodva kérdezzük magunkat, nem lesz-e igaza korunk társadalmára vonatkozóan a költőnek: „Így minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész, Róma ledül s rabigába görbed”.

A MAI ERKÖLCSI ZÜLLÉS NAGYSÁGA

A korabeli erkölcselenség fokát nem abból kell megállapítanunk, hogy az emberek mit tesznek — a Predikátorral mondhatjuk: „Ami volt, az lesz újra, és ami történt, az történik megint: sem-

A BARACKMAG CSODÁJA

(Folytatás az első oldalról)

kányra szívesen szálllok, mert ott kenyérhajjal traktálnak. Megpróbálhatom kikapcsolni az okozatok láncolatát, de akkor fálnak megyek. A Saturnus-rakéta négy évig utazott a kijelölt cél felé. Alig valamicskét késett. A kerek, drótok, hajtóerők, tudósok számításainak jóvoltából. A barlangból jött ember bolygórendszerünk határán túlra dobta ezt az összekuszált vasdarabot. A belénk született alapösztrön segítségével, mely mindennek mögé néz és nyomoz is: nyugtalan a célra.

Minden rezdülésben ott motoszkál ez az anyagi világ fölé rangosító képességem. Csak akkor ne szabadna használnom, amikor a barackmag helyett működő értelemre vágyakozom. Összekulcsolom a kezem, mert engem úgy ruházott föl, hogy Rá-nyílhatik a szemem s megilletődve rebegjem: mondja még valaki, hogy ma nincsenek csodák!

mi sem új a nap alatt” (Pred 1,9) — hanem hogy az emberek mily lelkülettel teszik. Nos a mai erkölcselenség dolgában épp a mentalitás a legijesztőbb: a szexualitás szabadságot, ill. szabadosságot nyíltan hirdetik és dicsőítik, és a nemi élet terén elkövetett hibákat már nem tartják bűnnek. Elég megfigyelni a mai filmeket: még a tisztességes filmekben is vannak ágyjelenetek — akkor is, amikor a film meséje nem is kívánja meg. Azt szokták mondani, hogy az élet hű ábrázolása megkívánja, hogy ezeket a dolgokat is levetítsék. De vannak egyéb bio.ogiai tevékenységek is, melyek szintén hozzátartoznak az élethez, mégsem vetítik őket vászonra. Meg aztán, senkiesem tagadja, hogy a nemi élet hozzátartozik az élethez, s hogy igen fontos egyéni és társadalmi jelentősége van, de nem elegendő, hogy szükség esetén egyes dolgokat csak utalásszerűen ábrázoljanak? A felnőtt ember azonnal megértene, miről van szó, s a gyerekeknek lelki káruk nem származna belőle. Ugyanígy vagyunk a képes folyóiratokkal. Alig lehet találni folyóiratszámot, amely lehet találni folyóiratszámot, amely provokatív módon meztelenséget ne hozna. Az üzleti cél elérése érdekében nagyon ügyesen felhasználják az emberi gyengeséget, tudják, hogy sokan szívesebben nézik a filmeket vagy az újságot, ha ilyen képek is vannak benne. A filmek hirdetései gyakran „többet ígérnek”, mint ami aztán látható, hogy ily módon a moziknak nagyobb közönséget szerezzenek. A különböző pornó filmek is egyre inkább terjednek és az emberek annyira elfásulnak, hogy még a keresztények sem tiltakoznak ellenük. Persze lehet, hogy azért nem emelik fel a szavukat, mert tudják, hogy úgyis hiába tennék. Az erkölcsi szabadosság ezen a téren nem ismer határt. A különböző porno filmek már nem elégednek meg a normális nemi élet „élethű” levetítésével, hanem pszichológiai analízis címén a szexualitás eltévelyedéseket is vászonra vetítik, nem törődve azzal, hogy egyesekben, főképpen a serdülő fiatalokban esetleg lappangó tendenciák aktiválódhatnak. Ebben a mesterségesen felajzott

szexuális atmoszférában élnek a mai gyermekek és fiatalok. Csodálkozhatunk-e azon, ha már a serdülőkorban is vannak szexuális kapcsolataik? Egy svájci leányintézetben a nevelők 15 éves leányok fiókjában óvszereket találtak. Egy katolikus család 16 éves leánya megvallotta, hogy egyik fiatalkorú barátjának átengedte magát. Így mondta el: magam nem is kívántam, de láttam, hogy barátomnak örömet okozna, meg aztán úgyis vettem be pillulát... Nálunk Magyarországon régen a falvakban ujjal rámutattak arra, akinek „már házasodnia kellett”, manapság sok helyütt ritkaság számba megy, ha a jegyesek házasságuk előtt már nem éltek egymással. S előfordul, hogy azok a fiatalok, akik házasság előtti nemi életet élnek, vasárnaponta, persze gyónás nélkül, odatartják tenyerüket, hogy az Úr testét magukhoz vegyék. Nem ismerik vagy nem gondolnak Szt. Pál intésére: „Aki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék e kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, anélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1 Kor 11, 27-29). S mindez ami manapság történik, nem is szükségképpen rosszakaratra vall, hanem teljes erkölcsi zűrzavarra, felületes életszemléletre. Az önuralom mindig nehéz, s ha a közvélemény állandóan hangoztatja, hogy mindenkinek joga van a nemi életre, s hogy ezen a téren nincsen bűn, akkor az átlag ember el is hiszi. Kevésnek van annyi lelki függetlensége és bátorsága, hogy szembe merjen úszni az árral, azaz a közfelfogástól eltérő erkölcsi nézetet valljon és köveszen. Hozzájárul az is, hogy egyes katolikus teológusok is, még ki nem forrott, bizonytalan erkölcsi elveket hirdetnek. Valóban korunk emberére is áll, amit Szt. Pál mond: nem akarja hallgatni az egészséges tanítást, hanem ízlése szerint seregszámra szerez magának tanítókat és csiklandoztatja a fülét (v. ö. 2 Tim 4, 3).

DR. KIRÁLY FERENC:

Katonai lelkiszolgálat Lengyelországban

Ilyen cím alatt jelent meg B I A C K Johann munkája (Militärseelsorge in Polen. Stuttgart-Degerloch: Seewald 1981. 173 l.). Nem akartam hinni szemeimnek, hogy valóban jól látok-e. Mert a kommunista hadseregek ateista világszemléletre épülnek fel. Ezeknél pedig semmi lehetőség sem adódik vallásos tevékenységre. Szigorúan tiltják ezt. Ellenséges aknamunkának minősítik és ennek megfelelően küzdenek is ellene. Lengyelország nem lenne Lengyelország, ha ezen a téren is nem lenne kivétel, nem „lógna” ki a sorból. Hogy ennek mi az oka, egyértelműen nem lehet eldönteni. Anyoni bizonyos, hogy a moszkvai vörös impérium csatlósai közül legerősebb a lengyel néphadsereg. A nép is legerősebb hitében. Talán ez indokolja a tömegek felé szánt sunyi kedvezményt, vagy félrevezetési szándékot.

Black ismerteti a lengyel tábori lelkészesség múltját a lengyel nép szabadságáért folytatott küzdelmében. A II. világháború alatt egészen természetes, hogy a nyugati szövetségesek frontjain harcoló lengyelek lelki igényeit lengyel lelkészek elégítették ki. De hogy Moszk-

va külön súlyt helyezett a szovjet csapatokkal együtt küzdő lengyelek lelki ellátására, ez teljesen új és meglepő (41. l.). Az 1943-ban felállított lengyel egységeket ünnepi mise és áldás kísérte a frontra. Díszmenetüket a vezénylő tábornok mellett püspökük is fogadta.

Mivel a tábori lelkészek a tisztikarhoz tartoznak, fontos annak ismerete, ki lehet tiszt a lengyel néphadseregben. „A hadsereg tisztje az a lengyel állampolgár lehet, aki a tisztikar rendfokozatának ellátásához szükséges erkölcsi és politikai (aláhuzás tölem f.) értékkel, valamint szakmai minőséggel rendelkezik.” (60. l.) Ez pedig a marxizmus-leninizmus politikájának igénylését tételezi fel. Ha mégis akadna valaki, aki lelkiismeretére, az Egyház tanítására hallgatna, annak ezeregy nehézséget állít a párttitkár, a politikai tiszt szervezet, aminek egyedüli feladata és célja az ateista világszemlélet terjesztése. Jellemző, hogy a hadsereg 7.000 politikai tisztjére csak 70 tábori lelkész esik. A politikai tisztök függetlenek a katonai parancsnokoktól. De nem fordítva. Legfőbb parancsnokuk, 5 éven keresztül Jaruzelski hadsereg-tábornok, Lengyelország jelenlegi katonai

A szentmise kosárkája

Bizonyára sok hívőt zavar a felajánlási ének vagy imádság alatt a perselyt helyettesítő kosárka. Már a pénz csörögése is kizökkenti az embert az áhítatból, a zsebekben és pénztárcában való kotorászás sem segíti elő a lelki elmélyülést. De egyáltalán: hogyan kerül a pénzgyűjtés a mise középebe, egy ilyen profán dolog a szent cselekmények közé?

Az egyházközösséget támogató hűség lelkék nagyobb összeget tettek a perselybe, de filléresesek is hullottak bőven, aszerint, kinek milyen érték-hozzájárulást jelentett a szentmise. Mint bevezetett szokást mindenki tudomásul vette, eredeti jelentőségét azonban a hívek elfelejtették, erről tanuskodtak az általában rosszmájúsággal fűszerezett megjegyzések és a perselyviccek. Voltak, akik szerint ha az egyház több gondot fordítana a lélekszerzésre, mint a pénzszerzésre, többen jutnának a mennyországba.

Amióta ember él a földön, mindig áldozott Istennek. Minden vallásban hoztak a hívek áldozati tárgyakat, amelyeket az erre rendelt áldozati személy bemutatott és felajánlott az isteneknek engesztelésül a bűntettekért vagy kérés gyanánt valamilyen szándékra.

A kereszténység kezdetén — írásos bizonyítékok tanúsítják — már a 3. században Kr. u. szokásos volt a hívek adomány-processziója a szentbeszéd után. Jelentősége abból állott, hogy a hívek adományait által magukat ajándékozták — áldozatul — a krisztusi megváltás-áldozatába, vagyis a szentmisébe. Így váltak az adományok az önátadás, a magát Istennek ajándékozás jelképévé. Másrészt biztosították az akkor még fizetést nem élvező egyházi személyek természetbeli ellátását.

Az áldozati adományokat, — kenyeret, húst, növényeket, gyümölcsöt stb. — a templomban erre a célra elhelyezett asztalká(k)ra tették, egyes helyeken a sekrestyében helyezték el. Így közvetlenebbül élték meg az adományozók Krisztus keresztáldozatába való bevonásukat, a szentmise-áldozatba való tartozásukat.

Kár, hogy az idők folyamán az „áldozati körmenet” megszűnt és helyét átvette a pénzbeli adományok gyűjtése, régen perselyben, ma inkább kosárkában. Mostmár nem a papság, hanem az egyházközösség kiadásaira használják fel az adományokat. A szentmise áldozati karaktere is sokak számára eltűnt az önáldozat belevitelével együtt. Elfűtötte az évszázadok szele; ideje, hogy felújítsuk.

Nem az adomány nagysága a döntő. Fontos, hogy az áldozati egység ismét és mindig létrejöjjön a szentmisében a magát értünk feláldozó Krisztus és közöttünk.

A kosárka pedig összegyűjtött áldozatunk jelképévé válik, amelyet Krisztus egyesít saját áldozatával.

FEJŐS OTTÓ

diktátora volt. Hogy Jaruzelski katonai szakember lenne, az a mesék birodalmába tartozik. Jaruzelski politikai állásfoglalásának köszönheti katonai rendfokozatát. Fordítottja csak szakmájának megfelelő propaganda.

Minő helyzetben leledzik ebben a politikált hadseregben a tábori lelkész? Milyen funkciót tölthet be? Itt jutunk el annak a ténynek megállapításához, hogy igen szomorú ezeknek a sorsa. A hadsereg (Folytatás a 3. oldalon)

„Mielőtt szemeim megtörnének...”

Ezt írta Mindszenty bíboros Északamerika és Kanada magyarjaihoz közel nyolc éve, utolsó körlevelében...

Azóta azok a különösen csillogó mély szemek valóban megtörtek. De úgy érezzük, hogy halálukban is vigyázzák népünket. „A halott beszél”.

Tavasszal jelent meg élete legutolsó, legmarkánsabb beszédeinek és körleveleinek egy kötete. Minél többször olvasok bele csendes éjszakákon, szinte hallom hogy dübörögnek ezek az ő népét, nemzetét féltő, intő és bátorító szavai. Nagyon mélyről, szívbemarkolóan jönnek, szinte beleremeg tőlük a hazai föld. Csak megéreznék otthon és idekint is! — Legutolsó beszédei s írásai halkabban, letisztultabban már, de annál áthatóbbak. Szinte égetnek, hogy olyan ritkán hallottuk meg.

Az idén, szeptember 18. és 19-én, Ausztria és Jugoszlávia magyarjai zárandokolnak Máriacellbe. Csak jönnének sokan máshonnan is meghallani a Nagy Magyar Prímás különös halotti beszédjét! — Hogy ráhangolódjunk, megbívnál nyájunknak szól:

Kedves magyarok Kanadában és Amerikában!

Miután a benyomások, ha nem is halványultak, de tisztulva csendesedtek bennünk, tárgyilagosabban tudunk viselkedni kanadai és amerikai látogatásom ünnepnapjaira. Nem személyi érdek, hanem a közös ügy hozott bennünket össze: a teendő közös ügy és nem: ügynevezett elvesztett ügyek fölötti bánkodás, síránkodás.

Az Egyház mai mély válsága ne ijesz-

szen meg bennünket. Túlságosan és sokáig ráhagyatkoztunk az ősi multra épült, a családi és nemzeti folytonosságba beágyazott keresztény hitre. E beágyazottság azonban csak támasz lehetett, de nem volt sem maga a hit, sem annak záloga. Minden egyének, minden nép minden egyes nemzedékének újra és újra meg kell küzdenie a hitéért úgy, mint Jákobnak az Isten angyalával. Nem szabad elereszteni az alkalmakat, a lehetőségeket még halálos fáradság miatt se, mindig, míg Isten meg nem áld bennünket.

Ez az Isten akarata. Isten fiatal. Ővé a jövő. Ő nemcsak a múlt, a hagyományok, a valamikori nagyságok tudója vagy féltékeny vigyázója, hanem az újnak, a fiatalnak, a holnapnak az előhívója egyénekben és népekben, akik nem adják föl magukat. Ezért nincs helye a csüggedésnek. A mi szívünk megremeghet a nehéztől, az ismeretlentől, a lehetetlennek látszótól, Isten azonban az egyének és nemzetek jövőjét sokszor a lehetetlennek látszó holnapra rejtette el: nekünk kell nekilátnunk, hogy azt előhozzuk.

Százados, tragikus és hősi küzdelmekben hazát veszítettünk: majdnem csak talpalatnyi földünk maradt. Okait tudjuk. — Több százados török dúlás ment át rajtunk és a nemzet testén hordta súlyos következményeit: az elernyedtséget, a betelepüléseket. 1849-ben saját dinasztiaink tiport el bennünket orosz csizmával. A végzetes Trianont követte a még végzetesebb kiszolgáltatásunk Yaltában és 1956-ban a nemzetgyilkos kommunista rendszernek.

Ebbe a minket perzselő tűzvészbe peresze mi magunkat is beledobtuk száraz és mindig újra meggyújtott gerendáinkat: hitetlenségünket Istennel, szőszegésünket és árusításainkat egymással szemben, káromkodásunkat, közéleti könnyelműségünket és legutóbb azt, hogy népünk kényelemszeretetből segédkezet nyújtott a magyarság természetének alattomos lekasabolásához. 1956 és 1971 között pártsegédlettel hárommillió és százötvenezer magyart gyilkoltak le anyaméhben. Ez a csonkaország lakosságának egyharmada. És ki tudja, egyedül a jó Isten, talán még el sem értünk a vészkijáratához.

Mégis, mielőtt szemeim megtörnének, nem ember, nem pusztá érzélem, hanem Isten és őseink mondatják velem és ezt szeretném minden magyar párnája alá tenni, legyen bárhol széles e világon, hogy ne legyen nyugta az ösztökétől halála óráiáig: a megmaradt kevésből újra kell építenünk a hazát. Ez a dolgunk ezen a világon. Ettől megszabadulni nem tudunk, csak elbújni előle.

Ez a végrendelet az azoknak, akik hallottak rólam vagy akik elkerültek. Tegyétek félre a versengést, a mértéketlen személyi nagyravágyást, a ki-ha-

nem-én magatartást. Nem nézve se jobbra, se balra, mindenki ott tegye meg a magáét, ahova az élet állította. Teremtünk keresztény hitre épülő egyházi közösséget. Legyen a családban gyermek Isten akarata szerint. Ez áldás és jövő, bármit mond a világ. A gyermek kapjon a családban, a hétvégi iskolában, ha mindennapira sehogyan sincs lehetőség, krisztusi hitet magyar nyelven, magyar öntudatot. Fiatalságunk lelkében tegyük izzóvá a magyar Igéret földjének megszerzését. Mindezt gyűlölet és ellenséges érzés nélkül, csak munkával, hitben és áldozatban.

Tanuljunk meg és használjuk idegen népek gazdag tapasztalását és fordítsuk ezt a nagy célra. Csak az a lelkesedés helyénvaló, amelyet a munka nehézsége, a szenvedés hosszantartósága mindig újraéleszt: de amelyet kiolt, az ártalmas és megront bennünket.

Amit e sorokkal lelketekre akarok kötni, ezért éltem, ezért élek és imádkozom itt és az örökkévalóságban.

Aldjon meg benneteket a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek. Úgy legyen!

Kelt Bécsben, 1973. november 5-én,
Szent Imre herceg ünnepén

Mindszenty József

esztergomi érsek, Magyarország primása

FIGYELEM!

MÁRIACELLI MAGYAR ZARÁNDOKLAT!

Az ausztriai és jugoszláviai magyarok ezévi szeptember 18–19-i (szombat-vasárnap) zárandoklatának különös hangsúlyt ad az a körülmény, hogy a máriacelli kegyhely az idén ünneplő alapítása 825-éves jubileumát, valamint második megalapítója, Nagy Lajos magyar király halálának ez évben van 600-éves évfordulója.

Nekünk magyaroknak, amióta Mindszenty sírja ott van, kétszeresen nemzeti kegyhelyünk lett Máriacell.

A zárandoklat programja:

Szombaton, szept. 18-án 17.00 órakor ünnepélyes fogadás a Wiener-Strassé-n. — Este 1/2 8-kor misztériumjáték: „A zárandoklat” (Die Wallfahrt), — a kolostor udvartermében, színes történelmi jelenségekben, amiket összeköt megrázó emberi sorsok története.

Közvetlen a misztériumjáték után gyertyás körmenet a szokott nagy úton.

Vasárnap, szept. 19-én d. e. 10 órakor a magyarok ünnepi nagymiséje, az összes zárandokló magyar lelkészek koncelebrációjával. — Utána közös tisztelgés Mindszenty sírjánál.

Máriacell szeretettel várja más országokból is erre az alkalomra a magyar zárandokokat. Helyfoglalás és egyéb felvilágosítás ügyében forduljanak Sümegh Lothár atyához, A-8630 Máriacell, Superiorat. Tel.: 02727 2595-96.

KATONAI LEKISZOLGÁLAT LENGYELORSZÁGBAN

(Folytatás a 2. oldalról)

reg szolgálati szabályzata kimondja: „Minden tiszt egy képzett marxista”. A tábori lelkész is? A hadsereg kiképzésének alapja „harc a katonák lelkéért”. Aki ennek enged, annak bő a jutalma. Aki ellentáll, azt a szabadságok, kimenők megszorítása, külön gyakorlatok tömkelege terheli. Ennek hatása a családra és a polgári életre is kihat. Ezt az áldatlan helyzetet ostromozta keményen Wojtyła K. bíboros 1977-ben a római püspöki konferencián. (Wojtyła ma II. János Pál pápáéként igen jól ismeri ezt a sáttáni gyakorlatot).

Mi a helyzet ma a katonai lelkészek terén és mi az Egyház állásfoglalása? Mivel a katonai lelkészek a Szentszék 1948-ban kiadott rendeletének nem vetették magukat alá, ezért engedetleneknek, szakadároknak tartják őket, akik így jogtalanul gyakorolják egyházi funkciójukat. „Jogi” állásuk azonos a békepapokéval. Lázadó papok! Ez Magyarországon nem ismeretlen. Ilyen volt Szimonidesz Lajos, az ország utolsó tábori püspöke, aki büszkén vallotta magát kommunistának és az ország első ateista püspökének.

Nem akarunk itélkezni a nekünk annyira kedves lengyel nép bukott papjai felett. Az ítélet nem a mi feladatunk. Alapjában véve sorsuk szomorú, amint az már az árusok bére szokott lenni. A lengyel társadalom megveti őket, katonatársaik gúnytárgyai és az Egyház áldását, bizalmát nem élvezik.

Mi lehet a lengyel állam célja, hogy megtűrje a katonai lelkészeket, mi több, még támogatja is őket. A m e g t é v e s z t é s. Mint már előbb írtuk, Jaruzelski volt a lengyel hadsereg politikai tisztjeinek (Baál papok) legfőbb parancsnoka. Ma is az. Dörzsölt leninista. Jól tudja, mit tesz. A kommuniszták harci módja „finomult”, agyafurtabb. És éppen ezért ma már sokkal veszélyesebb mint évtizedekkel ezelőtt. Új jel-szavuk: Az Egyházat nem megsemmisíteni, hanem szolgálatunkba kell állítani! — Dőre vállalkozás. Az Egyházat Isten tartja kezében és vezeti időtlen-időig, amikor a ma emberkéi még az emlékezetből is kihalnak.

A család a mai társadalomban

A család nem csupán egy, a hasznosság és célszerűség elvére felépített intézmény; nem egy benzinkút, ahová bétér az ember, ha tankolnia kell, különben elmegy mellette, észre sem veszi — mondja Dr. Georg Moser, rottenburgi püspök egyik írásában. Alábbiakban az ő gondolatait adjuk vissza egy, korunkat nagyon érzékenyen érintő kérdésben: Mi a család helyzete a mai társadalomban?

Legelőször is meg kell mondanunk, hogy a család nem egy hely csupán, melyet az ember felkeres, ha megéhez, ha ruhát kell váltania, vagy ha aludni akar. Nem egy TV-klub, ahol a tagok egy képernyő előtt ülnek; nem egy laza szerkezetű társaság, ahol reggel szét- szélednek és este újra találkoznak.

A család Isten akaratából egy igazi életközösség, melynek első és lényeges tulajdonsága az egység. Egy család sem engedheti meg magának, hogy tagjai ahány, annyifelé húzzon, hanem inkább azon kell lennie, hogy erősödjék benne az egység, az egymás iránti áldozatkész gondoskodás, a szeretet és az egymás iránti felelősség tudata.

A keresztény család lényegében hívő közösség, melynek középpontja, mely még válságos időkben is összetartja, maga az Úr Krisztus. Ha viszont Krisztus a középpont, éppen a család az a hely, ahol a hittel kapcsolatos kérdések megbeszélése nem szabad, hogy hiányozzék. E téren, sajnos, a legtöbb keresztény családban nagy némaság uralkodik. Szülők és gyermekek szinte félve kerülnek minden alkalmat ilyen kérdések megbeszélésére, holott éppen a családban, a családon keresztül kell a felnövő új nemzedéknek eljutnia arra az ismeretre, hogy mi a célja és értelme a világnak, meg az emberi életnek. Újra be kell vezetni a családokban a vasárnapi közös részvételt a szentmisén, és a közös mindennapi imádságot. Ha mindez nem válik vérvé — begyakorlás által — az embernek, sivataggá válik a lélek és vele együtt a családi légkör.

Hogy ez nemcsak sötételetetés, mutatja a családok mai állapota. Vajon nem éri-e később a szülőket szemrehányás gyerekeik részéről, hogy sok mindent megtettek értük, sok mindent megadtak nekik, de elzárták előlük a lényegest: Istent és az ő egyedül boldogító közelségét.

A család azonban nemcsak hívő közösség, az „egyház” kicsiben, hanem egyúttal összejtje a társadalomnak is. Tehát nem egy olyan valóság, melyet szabadon rendelkezhetik, melyet tetszése szerint manipulálhat az ember. Egyetlen társadalom sem állhat fenn családok nélkül. Napjainkban kísérleteznek ugyan egy új, kötöttség nélküli formájával az emberi együttélésnek bizonyos lakóközösségekben, az ún. kommunékban. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy ezek sorsa a csőd, mert előbb-utóbb hajótörést szenvednek.

A családnak, mint intézménynek, különösen a nevelés terén van nemes, szinte pótolhatatlan feladata. Az apaság és anyaság az egész embert felölelő hivatás. Vannak ugyan hangok napjainkban, melyek szerint az ember nevelése elsősorban a társadalom feladata és a szülők e munkát csupán a társadalom (az állam?) megbízásából végzik. A család azonban nem fogadja el ezt a kéréstlen gyámokodást egy mindig változó, gondolkodásában és világnézetében bizonytalan társadalomtól, főleg olyan kérdésben, amelyben jogai és kötelességei már régen tisztázottak.

Már a múlt században megállapította J. M. Sailer: „A család az a szent edény, amelyben megszületik a jobb utókor.” Nem a társadalomtól, hanem elsősorban a családotól függ, hogy milyen lesz a jövő. A harc a családjért, a családok körül és a társadalom megújulásáért és ezzel kapcsolatban egy új és „jobb utókorért” lesz talán a legfontosabb eseménye a végéhez közeledő századunknak.

M. A.

DR. RAINPRECHT ANTAL:

A recski haláltábor

I. RÉSZ: ÉLETRAJZOM*

„Nem szólok én futásról, vagy halálról, sem félelemről; mert dacolni kell minden vésszel, mit föld és ég reánk zúdít.” (Shakespeare)

Öseimet a XVI. század közepén száműzheték Ausztriából protestáns vallásuk és meggyőződésük miatt. Az akkori magyar királyság területén, a mai Burgenlandban, Feketevárosban (Purbach) telepedtek le, ahol 1606-ban Bocskay erdélyi fejedelem ugyancsak protestáns hadai irtották ki a család nagyrészét, nagy kárt tévén vagyoniukban is. — A Rainprecht család régi nemessége az 1628 évben Pozsonyban kiállított címeres levélben lett megerősítve.

Magyarországnak a 150 éves török megszállás alól való felszabadulása után (1686) a család néhány tagja a Dunántúl egyéb vidékeire és Budára költözött. — Nemzetségem egyik tagja, Bars-megyé alispánja az 1848/49-i szabadságharc leveretése után honfiúi elkeseredésében hitvesével és székely huszárnagy fivérével az önkéntes halálba menekült.

— Korán árvaságra jutott *nagyatyámat* (1844—1908) olasz származású katolikus pap rokonai papnak nevelik, de megismerkedvén egy távoli rokonával, megnősül és országos hírvé mezőgazdász-szá válik és mint ilyen a veszprémi püspöki uradalom jószágkormányzója lesz. Híres volt szociális beállítottságáról. — Nagybátyja, Steiner-della Pietra Gűöp székesfehérvári püspök 1894-ben Zichy Nándorral és Esterházy Miklós Moriccal a Keresztény-szocialista párt megalapítója.

Édesatyám ifjúkorától kezdve igen felvilágosult, mélyeséges szociális és demokratikus érzékkel megáldott férfiú. Az Első világháborúban elszendvedett súlyos sebesülése után 1917/18-as években Veszprém-megye főispánja. — Az 1922-26-os nemzetgyűlési ciklusban pacifista, köztársasági programmal pártunkivüli nemzetgyűlési képviselő. 1926 év elején megalapítója, Coudenhove-Calergi Richard gróf felkérésére, a magyarországi Páneurópa-mozgalomnak. Pacifista világnézetéért az 1926-os nyílt választáskor Bethlen miniszterelnök leszorítja a politika színtéréről, megfenyegetvén Veszprém városát azzal az indoklással, hogy a „magyar parlament nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy egy pacifista világnézetű képviselője legyen”.

Én 1908 márc. 15-én Veszprémben születtem. Gyermekkorom óta súlyos depressziókkal küzdve, az eljövendő eseményeket atmoszféricusan megérezve 1938 febr. 2-án, 30 éves koromban öngyilkossági kísérletet tettem. A szívemnek irányított golyó csak súrolta szívburkolatomat, de súlyos tüdőroncsolást okozott. Az orvosok feladtak. Életben maradtam, de továbbra is kerestem a halált. — Ennek szellemében állottam ki erélyesen az 1938—45-ös időkben a szélsőjobboldali mozgalmak ellen, de

küzdöttem a nagykapitalizmus túlkapásai ellen is. Soha semmiféle egyesületnek, klubnak, sőt még pártnak sem voltam tagja.

A németeknek 1944 márc. 19-én Magyarországra történt bevonulásuk után csak a katonai behívó mentett meg a letartóztatástól. — Mint katona, huszárhadnagy, a német „Heeresgruppe Nordukraine” főszállásmesteréhez kerültem, mint a magyar hadsereg összekötőtörzsének segédtisztje. (Német tisztársaim kitüntető barátsággal üdvözölték bennem „a régóta várt civil” megjelenését.) 1944 október 13-án Krakkoból egy hétre szóló szabadsággal elhagytam állomáshelyemet „dezertálási” szándékkal, de német barátaim iránti lojalitásból a főhadiszállásmesternél lejelentkeztem, aki kijelentette, hogy mint jó magyar hazafitól ezt tőlem elvárta és szerencsét kívánt elhatározásom sikeréhez.

Magyar parancsnokom ezzel szemben Budapesten statáriális bíróság elé akart állítani, lakásomat tábori csendőrséggel szállatta meg és életre-halálra üldöztetett.

Az üldöztetések hosszú hónapjait átvészelve 1945 április közepén a Kisgazdapárt exponenseként az „Első koalíciós kormány” főispánja lettem Veszprém megyében, amelyben egyébként bakkonyi birtokunk feküdt. Abban az időben talán egyedül sejtve a „Jaltai egyezményt”, tudtam, hogy országunk véglegesen az orosz érdekszférához fog tartozni és így csak egy kötelességünk van, az első országgyűlési képviselőválasztáson a „Világnak megmutatni”, hogy „polgári beállítottságunknál” fogva, a „Nyugathoz” kívánunk tartozni. Erre csak egy mód kínálkozott és pedig a választáson a Kisgazdapártot győzelemre vinni. Másnemű küzdelmes, nyomasztó, fáradságos főispáni feladataim teljesítése mellett fenti célkitűzés érdekében minden erőmet kifejtettem, annál is inkább, mert Veszprém-megyében a Kisgazdapárt nem volt megfelelően megszervezve. A hajnaltól éjjelbe nyúló sok teendő, segítségnyújtás, harc (a megszálló hatóságokkal és különösen a bolsevista párttal) mellett vásár és ünnepnapokon 5-6 községben tartottam gyűléseket az emberek politikai felvilágosítása érdekében. Fáradozásom, a bolsevista sajtó gyűlölködő cikkei és kisebb-nagyobb orosz intervenciók ellenére siker koronázta. A Kisgazdapárt 90 %-os győzelmet aratott, amelyet azonban én főispáni stallumomban már nem érhettem meg. Közvetlenül a választások előtti napok egyikén a Koalíciós kormány bolsevista nyomásra állásomból visszahívott, mert legutolsó választási beszédemben erélyesen szálltam síkra az államrendőrség által gyakorolt terror ellen.

1945 november 1-én teljesen kifosztva, fillér nélkül tértem vissza Veszprémről pesti lakásomba. Budapesten akkor már nagyban foltt a „feketetés”, mindenkinek volt már valami megélhetési lehetősége, csak én álltam ismét existenciám kezdetén. — Üggyédei irodát nyitottam, amely csakhamar gondtalan életet biztosított nekem.

1947 június első napjaiban, éppen igen sok politikai letartóztatás idején, egy titokzatos látogató jelentkezett nálam. A nyilas időkben életemet megmentő, jelenleg angol szolgálatban álló barátom keresett fel egész váratlanul Wienből jövet. — Mintha a „végzet”

éreztem volna megjelenni. A leghatározottabb módon szólítottam fel, már családja és barátai érdekében is, az ország azonnali elhagyására. Ennek megkönnyítésére nagyobb pénzüsszeget adtam át neki.

Nem hallgatva tanácsomra, másnap tragikus körülmények között elfogták. Vallatásánál hamar kitudódott a nála levő pénzüsszeg forrása. Sorsom ezzel meg volt pecsételve. Az ÁVO kétszer is keresett lakásomon. Az az érzésem volt, hogy időt akartak adni menekülésemhez, de engem valami megmagyarázhatatlan érzés örvényszerűen sodort az ÁVO-felé, ama gondolattól is vezetve, talán segíthetek barátomon. „Sorsom hívott”. (Hamlet)

Az ÁVO-n udvariasan fogadtak, sajnálatuknak adtak kifejezést, hogy be kellett hívniuk, annál is inkább, mert engem tekintenek egyiknek ama kevés közéleti férfiúnak, akinek emberi és politikai multja előtt meg kell hajolniuk, de „egy felsőbb hatalom” érdeklődik utánam. Három hétig voltam az ÁVO lakója. Egy éjszaka a GPU jött értem. Két hónapig a GPU foglya voltam a Vilma királynő-úton. — Onnét Baden bei Wien-i fogházukba szállítottak, mint az angol secret service „finanszírozóját”. Két hónap után az oroszok visszaadtak a pesti ÁVO-nak. Három hónapig egy szűk, teljes sötét, magányos pincehelyiségben tartottak. — Ennek elteltével a fogda parancsnokának ama jelentésére, hogy leromlott egészségem alapján életémert nem felelhet, kihallgatásra vittek, ahol aláírás végett egy jegyzőkönyvet tettek elém, melyszerint: „Elismerem, hogy elmulasztottam barátomat feljelenteni”. — A jegyzőkönyv aláírását megtagadtam azon a címen, melyszerint az ember „nem mulaszthatja el” barátja feljelentését, „mert egy barátot az ember a jó erkölcs értelmében semmiképpen sem jelent fel”. — „Akkor a pincénkben fog megdögleni!” — volt az ÁVO-s tiszttel válasza, amit én nyugalommal vettem tudomásul. Másnap ismét hívtak és most máér csak annyi állt a jegyzőkönyvben: „Elismerem, hogy barátomat nem jelentettem fel”. — „Ezt büszkén aláírom” — szoltam. Erre felnyomtam a „To'oneházbá”, onnét a „Buda-déli” internálótábor „Örökfogdáiba” szállítottak 1947 novemberében.

Ebben az időben nekem még igen sok befolyásos ismerősöm volt, ezzel szemben sok hatalmas ellenségem is a bolsevista táborban, élükön Rákosival. Közvetlen főispán utódom, később belügyi államtitkár, az internálási osztály és bizottság vezetője ugyancsak becsületbeli kötelességének tekintette mielőbbi kiszabadításomat, de „egy felsőbb hatalom érdeklődése” folytán minden igyekezete hiábavalónak bizonyult.

1948 március 1-én egy nagyobbarányú amnesztia keretében mégis sikerült szabadulnom. Ezzel egyidejűleg bakkonyi családi birtokunkon, Kerteskőn helyeztek rendőri felügyelet alá. — Én már főispáni működésem megszűnte után Nyugatra mentem volna, de súlyosan beteg Atyámat nem akartam elhagyni, 1946 okt. 6-án bekövetkezett halála után pedig Magyarországon maradó hozzátartozóim vagyoni helyzetét kívántam biztosítani. — Ezt a feladatomat szabadságom után néhány hónap alatt sikerült elintéznem, úgy hogy 1948 októberében nyugodt lelkiismerettel távozhattam Nyugatra. „Kivándorló csoportunk” azonban Ausztria területén az

orosz-amerikai zónahatáron, az Enns folyónál orosz járőrök kezébe került. Az oroszok Sopronban átadtak a magyar ÁVO-nak. Innét Szombathelyre kerültem, ahol ismételen kihallgattak. Ennek megtörténte után külön autóval az ÁVO budapesti központjába szállítottak, innét párnapos ott-tartózkodás és kihallgatás után a „Buda-déli internálótábor” lakója lettem. — 1948 őszén átszállítottak fogolytársaimmal a Kistarcsa-i internálótáborba és végül 1950 október 25-én a Recsk-i kényszermunkatáborba kerültem. (Folytatjuk)

70-éves papjaink

Dr. Mehrle Tamás professzor 70 éves.

Szükszavú kartotékunk életrajzi adatai alapján 1912. febr. 12-én született Zidovicén. St. Maximin-ben szentelték 1937-ben, 1955—1960-ig Freiburgban az egyetemen dogmatikatanár és egyetemi lelkész. 1978-tól a Svájci Magyar Missziók főlelkésze. Címe: Albertinum, CH-1700 Fribourg.

E pár adat azonban gazdag lelkipásztori és tanári multat takar. A Nyugatra menekült magyar papságnak összetartó és tanító mestere. Az állami és egyházi hatóságoknak magyar ügyekben tanácsadója.

Az „Életünk” olvasói rendszeres írsaiból jól ismerik és szeretik mély papi lelkületét, nagy tudását, magyarságszeretetét és „Mehrle atya” jó szívét. — Ad multos annos!

P. Boda Jenő SJ 1982. áprilisában volt 70 éves, **P. Békési István SJ** pedig 1982. augusztus 15-én mult 70 éves. — Mindkettőt nagyon jól ismerik itt Európában. — P. Boda Jenő mint „misszionárius” járta nyugati városainkat és tartott lelkipásztorokat. P. Békési pedig Schrobenuháusen és vidékén gondozta szétszórta magyarjainkat. — Most mindketten Kanadában vannak. P. Békési plébános Hamilton, Ontarióban, — P. Boda pedig Montrealban. — Sok erőt, sok kegyelmet lelkipásztori munkájukhoz!

Aranymise. A Római Köfjítő alján (Sankt Margarethen i. Bgd.) aug. 8-án mondotta el a paptestvérei oldalán arany-miséjét a kismartoni (Eisenstadt) kerületi esperes, **Kugler János.** — Aranymisés szónoka, megyéspüspöke, László István volt. — A győri egyházmegye papja volt, Innsbruckban a jezsuita egyetemen tanult, boldogemlékü Grösz József püspök szentelte Gvörben 1932-ben.

Közel szülőföldjéhez lett plébános Purbach-ban (Feketeváros). 39 évig volt jósaqos atya híveinek és jólelkü paptestvére lelkészárságnak.

P. Erdő Ferenc szalézi atya Livornóban július 1-én 88-éves korában ünnevelte 50-éves papi jubileumát. Késői hivatás: Mint mérnök kezdte pályafutását, aztán mint szalézi misszionárius hosszú éveket működött Kínában és Japánban — Az „Életünk” híreséges olvasója — A jó Isten által aranymisés paptestvéreinknek nyugodt szónokéletkonvt!

EGY ÖREG EMBER ÁLDÁSA

(1982, „az öregek éve” mottójául)

Á l d o t t, aki nem vet meg reszkető kezemért és botladozó lábamért.

Á l d o t t, aki megértéssel van irántam, ha fülemnek már megerőltetésbe kerül, hogy minden szót felfogjon, ha szólnak hozzám.

Á l d o t t, aki nem felejt, hogy látásom elhomályosult és gondolataim meglassúbbodtak.

Á l d o t t, aki barátságos mosollyal leáll velem egy kis tereferére.

Á l d o t t, aki sohasem mondja: „Ezt a történetet ma már éppen harmadszor hallom tőled.”

Á l d o t t, aki által megtapasztalhatom, hogy tisztelnék, becsülnék és nem vagyok elhagyatva.

Á l d o t t, aki megszépíti és megkönnyíti a napokat, melyek a vándorúton az örök haza felé még előttem állnak.

Afrikából

* A szerző koronatanúja a II. világháborúnak, az utánakövetkező üldözéseknek, végül a recski haláltábornak... Egy kései, de bátor magyar humanista, akinek ez a döbbenetes igaz és tárgyilagos leírása hűen tükrözi a hitleri megszállás, az összeomlás, az orosz megszállás és a magyar kommunista terror szörnyű éveit. Hogy ezeknek az időknek az emlékezete nemzetünk történelméből ki ne vesszen és okulásul szolgáljon a magyar ifjúságnak, hozzuk ezt a dokumentációs számba menő frást folytatásokban.

Miért méhészkedik tisztelendő úr?

Többször mondták már nekem: „Tisztelendő úr, miért méhészkedik?” Erre én ezt felelem:

A méhek szeretetét, dédöregapámtól örökölttem és valahányszor egy méhecskét láttam, otthon voltam...

A méhek a föld gyermekei, a napfény lányai. A virágok nekik pompáznak, a fák levelei nekik adják a mézharmatot. — Szárnyaikkal a fény és a légiesség csodái, miként a lélek.

Őnök sportolnak, kirándulnak, vendégeskednek, ide-oda ténykednek. Én, nézem a kaptárak népét, jegyezgetek, így minden nap az élet iskolájának növendéke vagyok.

Én a röppnyilás mozgása után „belelátok” életükbe, „érzem” jó és rossz mindennapjaikat, tevékenységüket, szükségüket, hangulatukat; szárnyuk rezgéséből „hallom” gazdagságukat vagy anyatlanságukat. — A türelem és a megfigyelés magasiskolája ez. Minden elbájl és minden szenvedélyesen érdekel. Sokszor „sikerkül” őket „megszelídítenem” — bár sohasem vagyok uruk, hanem csak szolgájuk —, boldog vagyok ha nálam maradnak, erősítve őket, vidámítva őket. De néha sikertelen minden igyekezetem.

Ilyenkor a tévedés, vagy a sikertelenség okát keresem: következtetek, kutatok és megtalálom a megoldást a természet törvényére bukkanva. Ha rossz idők járnak, gyenge lesz a nyár. Méheim példájára várom a fényt, a párás meleget és a remény biztos erejében bízva folyik életem.

Őnök talán rohannak a villamoshoz, vagy autókhoz és alig látják, mennyire elszakadtak a természettől, annak rendjétől, az igazi emberi lélettől. Én nézem a virággal megrakodva hazarepülő dolgozókat, érzem a nektár illatát, a virágok ezreinek balzsamát. Érzem az egyén és a társadalom teljes lehető egységét és mindebben a Teremtő, a Gondviselő és a Megváltó jegyét látom megtestesülve. Az élet természetes harmóniájában élek.

A mai ember általában a természetet kihagyja, vagy mellette él, vagy éppen ellene ténykedik.

A méheket szemlélve, szeretve „újjaszületik” az ember. A méhek életét figyelve, hatalmas szerénységérzet lesz úrrá benne, amiből aztán megszületik az okosság, az önmegértés, az élet szeretete, nektárja; s így aztán önmaga is új lényre válik, hasznos „dolgozóvá” változik...

Egy méh magányosan, a legjobb táplálék mellett is, 2-3 nap után elpusztul. Kell neki a család, a társadalom, a rend, a sorsközösség, az egymás megbecsülése, a segítségkérés és adás, az öröm és a gazdagság melege.

Dehát a „csípések”, amik halálosak lehetnek...! Igen, halálos, mert a méhecske belepusztul a csípésbe. Ha pedig szúr is, akkor csak viharos időben, éhínség idején, meg amikor házát, kicsinyeit védi. Ha sétálunk erdőszélen, kertben, parkban, figyeljük a méhecskét, jelenlétünk nem zavarja munkáját. Kövessük gyengéden, simítsuk meg hátának szőrétét: a méhecske meglíbben, másik virágra száll és tovább dolgozik. Egyáltalán nem támad, vagy nyugtalanokodik. A legtöbbször egyetlen szúrás nélkül nyitom ki kaptárait, szedem ki a kereteket, bolygatom a méhek tízezeit, védősapka és füstölő nélkül... A világ legtürelmesebb és egyik legokosabb teremtménye. — Dehát mindez

gyakorlat, figyelmesség és finomság dolga.

Ha pedig a „család” éltető erejét, „lelkét” szemléljük, akkor ne akadjunk meg a „királynő” elnevezésén. Mert ő az „anya”, az életadó, életfenntartó energiaforrás, nem más, mint a közösség kiapadhatatlan szolgálója. Tény, hogy különleges eledele révén, szinte öröknek tűnik a méhecskéké birodalmában, de valójában a kaptár legfélének lakója, szeretetet, eledelt, különös gondosságot kap a közösségtől, aminek is szerves része.

Igen, a méhek népe a világmindenség egyik legtermészetesebb és legcsodálatosabb közössége. A kaptár az öröm, a béke, a rend, a takarékoság és előrelátás otthona.

Szeretettel:

Szabó Lajos, méhészlelkészük

Sik Sándor (1889—1963):

A néma Miatyánk

Hozzád, Veled, Neked,
Mondani egy utolsó éneket,
Imában ömleni Eléd,
Legutolsó, de hűséges cseléd...!
De jaj! ha nem igaz!
Szobám csupa por,
Kertem csupa gaz,
Csupa lelőgő tört faág, —
A templom messze, a könyv nehéz,
Ólomcsizmában toporog az ész.
És mégis, mégis, Ó van itt,
Imám tőlem el nem veszik.
Nap nap után, éj éj után
Én Téged hívlak, Miatyánk.

De mire jó
Egy lámpástalan rádió?
Hogyan szólítsam az ég Urát
Egy siketnéma Miatyánkon át,
Ha szóim közül minden második
Alattomosan elrejtőzködik!
Bénult napokon, izzadt éjeken
Az értelem is értelemtelen,

EGY OLVASÓNK ÍRJA:

1956. október 31-én szélviharként terjedt el a hír az országban: Mindszenty primás szabad! Felsőpetényi fogságából magyar páncélosok szabadították ki és diadalmenetben érkezett meg Budára a primási palotába.

Mint a Budapesti Hittudományi Akadémia és Központi Papnevelő Intézet harmadéves teológusa, jómagam is tagja voltam annak a küldöttségnek, mely november elsején az intézmény nevében tiszteletét tette a hercegprimásnál. Küldöttségünk egyik tagja volt Pataky Géza váci kanonok, teológiai tanár, aki éppen lelkigyakorlatot vezetett a Központi Szemináriumban.

A primás úr nagy szeretettel fogadott bennünket és néhány szó után áldását adta ránk, elbúcsúzott. Nagyon fáradtnak látszott, de lélekbe-látó szeme akkor is csodálatosan csillogott.

Értelemtelen és imádtalan, —
Magam vagyok, egészen egymagam.
De talán mégis volna valami
Helyettem hinni, vallani,
November felimádkozó
Karikás kis szentolvasó,
Egyetlen társam aki vagy,
Karikagyűrűm, el ne hagyj!

De nem hagytalak-e Téged el én,
Szómmal, amelyből kialudt a fény?
Szívemmel, amely csupa seb,
Elmémmel, amely űrnél üresebb?
S nem hagytam-e el Veled együtt Azt,
Aki az űr föött virraszt?
Mit felelek, hisz nem tudok felelni:
Mit felelhet a Mindennek a semmi!
Akarom élni az egész hitet,
Szeretni, ahogy Isten szeret,
És bízni, bízni akarok,
Abban, amit a Krisztus hozott.
Nem, nem is gondolom,
De akarom, akarom, akarom.

Pilisliget, 1963.

A 21-es parcella

A Kerepesi úti temetőben még ebben az évben felszámolják a 21-es parcellát, ahol 1956 hős halottai fekszenek. A területet utána elegyengetik és fűvel vetik be. (Ez a parcella a Kossuth-mauzóleum szomszédságában van.) A temető nemzeti panteon jellegére hivatkoznak és arra, hogy a sírok 25 éves használati ideje amúgyis lejárt. Meghosszabbításra nincs mód. Aki akarja, saját költségén exhumáltathatja a halottját és átviheti másik temetőbe; aki ezt nem akarja — vagy nem tudja kifizetni az ezzel járó sok ezer forintos költséget — annak a hozzátartozója sírját beszántják. (A ha-

lott tehát ott marad, csak a sírhelyét nem fogja többé jelölni semmi.)

Az intézkedés azért is tragikus, mert egyik temetőnkben sincs ekkora összefüggő 56-os parcella, általában szétszórva fekszenek a forradalom hősei a többi temetőben. Ennek a 21-es parcellának a felszámolása után — ami máris megkezdődött — gyakorlatilag megszűnik az utolsó emlékeztető- és kegyhely, ahol a hozzátartozók, barátok és ismeretlenek minden ősszel leróhatták kegyeletüket. A temetőt csoportosan járó diákokról nem is beszélve, akik ezután nem láthatnak sok száz olyan sírt, amelyen a dátumon kívül ott áll az elgondolkodtató „hős halált halt” felirat is. A parcella állapota egyébként elhanyagoltságával kirí környezetéből. Gaz, szemét és lehullott avar bokáig elborítja, — ami azért is furcsa, mert a temető többi részén kertészek tucatjai dolgoznak és már egy lehullott falevelet is eltakarítanak. Ide viszont a temető többi részéből is szemetet hordanak. A sírok 20-30 %-a már besüppedt, semmi nem jelöli, ki fekszik alatta. A 25. évfordulón mégis mindegyiken volt néhány szál virág, és rengeteg mécses is égett. Ez egészen november végéig eltartott! Hát többet ez sem lesz.

R. Á. (Bécsi Napló)

Viszontlátás

Mint ismeretes, Felsőpetényből Budára vezető útján minden községben, városban hatalmas tömeg várta, hogy köszöntse és áldását jogadja. Vác Jöterén áthaladva, megpillantotta az idős Kovács Vince püspököt, aki híveivel együtt térdre borult. Erre megállította autóját, kiszállt és felemelve megölelte püspöktársát, aki örömkönnyekekkel köszöntötte az újra szabad hercegprimást.

Az újpesti városháza előtt is nagy tömeg gyűlt össze, hogy köszöntse Mindszenty bíborost, de az események sürgették a Budapestre érkezését, így kísérei, a rövidebb váci utat választva, elkerülték az összeseregleti újpesti híveket. A tömeg nagy része egész éjjel ott maradt, abban reménykedve, hogy láthatja majd a börtönéből kiszabadult hercegprimást.

Amikor erről a már Budán tartózkodó Mindszenty bíboros értesült, néhány soros köszönő levelet írt az újpesti híveknek és megkérte a jelenlévő Pataky Géza váci kanonokot, hogy egy kispap kíséretében menjen el az újpesti hívekhez és olvassa fel a levelét. Nos a „kísérő kispap” én voltam. A Magyar Folyamország biztosított részünkre egy öreg BMW autót. Kormányánál fiatal matróz ült, mellette fegyveres kíséreként egy amolyan 16-17 éves fiú, kezében géppisztollyal, karján nemzetiszínű szalag.

Mindszenty primás úr levelét Pataky kanonok úr felolvasta, mire az egybegyűlt hívek kissé csalódottan ugyan, de mégis megnyugodva, hazatértek. Amikor az autó visszavitt minket a Központi Papnevelő Intézetbe, fiatal kísérőnk már nem volt velünk.

1979 őszén én is kénytelen voltam elhagyni hazámat. Követtem sok más honfitársamat, akik már korábban megtették ezt a nehéz lépést és itt kezdtek új életet.

Az első évben meglehetősen egyedül éltem Németországban. 1981-ben megismerkedtem egy negyven év körüli, magistermetű, szélesvállú férjével. Egykori sötétbarna hajában már ezüstös szálak vegyültek. Arca az első pillanatban ismerősnek tűnt nekem. Kérdezni kezdtem: hol lakott, hol dolgozott otthon? — Újpest, Volán-Taxi, Filmgyártó vállalat — volt a válasz.

Beszélgés közben hamar szóba került Mindszenty hercegprimás neve is. Megkérdeztem tőle: „Nem voltál te 1956 november elsején Budán a primási palotában?” — „De igen!” válaszolta.

Egyszóval, kiderült, hogy új barátom, Péter volt az a 16-éves fiú, aki haszonöttesével ezelőtt fegyveres kíséretet biztosított nekünk, amikor a primás úr levelével Újpestre mentünk.

Boldogan öleltük meg egymást.

Totth Elemér

Márai Sándor új könyve

„Jobb... és a könyvek” címmel jelent meg Márai Sándor új kötete, amely a nagy magyar írónak szerte a világon lejátszott és elhangzott rádiójátékait illetve televíziós darabjait tartalmazza. Az írótól megszokott elegáns stílusban írt, eredeti ötletektől szikrázó, izgalmas és feszültségekkel teli játékok, afféle „mini-dramák” olvasása lebilincselő nemes szórakozást és igazi művészi élményt nyújt.

A 240 oldalas könyv ára 30.— DM vagy 15.— US \$. Megrendelhető a kiadónál: Ujváry Griff Verlag, Titulstr. 2. D-8000 München 81.

Segítsetek!

Erdélyi magyar testvéreink segítségünket várják!

Az erdélyi helyzetet jól ismerő munkatársunk beszámolt a románok magyar-irtó politikájáról és a katasztrófális élelmiszer zavarokról. A sajtóban erről értesültünk. Összehasonlítás alapján nyugodtan állítható, hogy Erdély területén lényegesen nagyobb az éhség, mint Lengyelországban! Egyéni csomagok küldése a nagyon magas vám miatt teher az ott élőkre. — Segítsünk amíg nem késő!

A Quelle nyugatnémet cég nagyváradi raktárából, vámentesen, mint belföldi csomagot lehet küldeni élelmiszert az erdélyi magyaroknak is. A csomag súlya 10 kg. Tartalma az erdélyi helyzetnek megfelelően van összeállítva: húskonzerv, kávé, kakaó, olaj, levespor, liszt, rizs, stb.

Hogyan küldhetünk csomagot Erdélybe?

A csomag árát befizetjük:

1. Kath. Ung. Seelsorge, Sonderkonto 606-50-803 Postscheckamt München;

2. Kath. Ung. Seelsorge, Bayer. Vereinsbank, München, Konto 145-857 — Erdély.

3. Befizethető készpénzben minden magyar helyi lelkésznel is.

A csomagakcióval támogatunk kell a gyulafehérvári 200 magyar kispapot, sokgyermekes családokat, egyedülálló öreg papokat és apácákat stb. Több száz cím áll rendelkezésünkre. Azokat, akik nem a fenti címekre, hanem rokonaik és barátaik részére küldik a csomagot, kérjük az összeg beküldésekor közöljék azok pontos nevét és címét. Az irányítószám nagyon fontos! — Az átutalásnál ne felejtsek ki az „Erdély” szót odaírni.

Az Erdély-akcióra eddig kereken 71 csomagra érkezett befizetés. Ebből kb. a fele egyéni címekre szolt.

Néhány adat a „Segítsetek”-akcióhoz Kereseti- és árviszonyok Romániában

Egy D-márka hivatalosan 4,69 Lei.

Átlagos fizetések: 2.000—2.500 lei.

Átlagos nyugdíjak: 1.000—1.500 lei.

Özvegyi nyugdíjak: 500.— 600 lei.

A következő élelmiszereket racionalizálták:

Vaj 200 gr. havonta és fejenként
Liszt 1 kg. havonta és fejenként
Málé 1 kg. havonta és fejenként
Hús 500 gr. havonta és fejenként
Cukor 1.25 kg. havonta és fejenként
Ezeket az élelmiszereket az állami boltokon kívül felár (baksis) ellenében sem lehet beszerezni.

Néhány ár a paraszti szabadpiacon:

1 kig. kávé	1000 lei
1 kg. burgonya	12 lei
1 kg. juhsajt	75 lei
1 kg. turó	40 lei
1 kg. karfiol	16 lei
1 kg. zöldbab	50 lei
1 kg. földieper	22 lei
1 lit. tej	12 lei
1 drb. tojás	2—8 lei
1 drb. paprika	6 lei
1 drb. fejessaláta	4 lei
1 tyúk (ritkán kapható)	70 lei

Egyéb árak:

½ kg. parasztkenyér	4 lei
---------------------	-------

Pázmány Péter két b'réuma

A budapesti Eötvös Lóránt Tudományegyetem könyvtára örzi Pázmány Péter jezsuita (fekete) és (bíborszínű) bíborosi bíréumát. A budapesti Tudományegyetemet a rendszerváltozásig Pázmány Péter Tudományegyetemnek nevezték, mert Pázmány alapította Nagyszombatban 1635-ben. — Lékai László bíboros-prímás levélben kérte a könyvtár főigazgatóját, hogy engedje át az egyik bíréumot az Esztergomi Érsekségnek. A Tudományegyetem könyvtára készségesen átengedte Esztergomnak a bíborszínű bíréumot, míg magának a jezsuita feketét tartotta meg. (Bíréum a katolikus papok szögletes, merev fejedője. Szerk.)

„Solymár János” nyári nagytábor 1982

Mennersbergben Burg Kastl mellett: „Daltól hangos erdő, mező, berek Merre járunk mi cserkészek.”

Ez így is volt szó szerint. Hiába esett az eső, a tábor épült, szépült több, mint 300 cserkész szorgalmas keze által. Hangzott a dal kicsik és nagyok ajkán. Szinte észre sem vettük és máris készen álltak az altáborok kapui. A legszívesebben minden altáborot külön szeretnék jellemezni, de sajnos erre nincs elég helyem, így csak a tábor szelleméről írok egy-pár sort.

Néha, azt hittük, hogy az ég csatornáit nyitva felejtette a Teremtő, úgy zuhogott le az áldott eső. Szerencsénkre nem volt hideg! Nem kellett meleg holmikba bújni, ami akadályozott volna a komoly munkában. — Gyurkabá a kétszenléti vezetővel állandóan járta a tábor területét, figyelte és kérdezte a sátrak állapotát. Egy-két rosszul felállított sátrón kívül nem volt komoly beázás sehol. Nem akartunk hinni a szemünknek, hogy a szebbnél szebb táborokapuk és ötletes táborépítmények milyen hamar elkészültek.

Nagy izgalommal készült minden altábor a portyára. Az időjárás persze ezt is befolyásolta. A derék altábor parancsnokok remek helyeket kerestek ki a portyák célpontjának. Az egyik „vad-

disznó” tanyát, a másik „rablóvárát”, barlangot, „gyopáros” hegyet, valódi várát stb. stb. találtak a legjobb helynek. Dicséretére legyen mondva a résztvevőknek, derekasan teljesítették feladatukat.

A közös táborüzek is nagy élményt jelentettek a résztvevő cserkészeknek. Az utolsó táborüze mottója: — A múlt, jelen és jövő cserkészei, — volt. Csilla volt a kőkorszaki, Albi a jelen és Irén a jövő cserkésze. Remekül állították össze a mondanivalókat. Nevetéstől hangzott az erdő.

Volt „Arany János” szavalóverseny, ahol a legnagyobb sikert a 3 éves Dávid nevű „kismókusunk” érte el „A családi kör” c. költemény szavalatával.

A bärnhofi kiscserkész tanyán is vidáman folyt a cserkészkedés. Ott is kiváló vezetőik voltak, akik fáradságot nem kímélve tanították lombfűrész munkára, ragasztásra és hasonló kiscserkész dolgokra a gyerekeket.

A tábor különböző epizódjairól oldalakat lehetne írni.

A kórház-sátor sem volt sohse üres, — nem a betegek miatt — hanem a gyerekek ösztön szerették a doktornéni és be-benéztek hozzá egy-két szót váltani. Hála Isten, komoly betegünk nem volt. A táborunk főszakácsáról — Laciról és „balkezeiről” — sem feledkezhetünk meg. Hiszen, a jó konyha nagyban befolyásolja a tábor hangulatát. A mákostésztaától a babgulyásig mindenféle finomságot készített Lacink.

Sajnos elérkezett a táborbontás és a búcsúzás ideje is. Nehéz szívvel váltunk el egymástól és ahogy cserkészdallal kezdtem cikkemet, azzal szeretném zárni is:

„Üres a tábor, most búcsúzik tőle a dalos ajkú sok cserkészgyerek... — A kedves tábor vissza-vissza vár, üres a tábor, nincs lakója már”.

Jó munkát!

Prezenszky Edit cst.

Kis nép — kis nyelv

Sokszor elhangzik magyarok szájából, hogy könnyű egy angolnak, németnek, franciának, csaknem mindenütt könnyedén megérteti magát, mindenütt beszél a nyelvét. Mi magyarok pedig szép anyanyelvünkkel magányos sziget vagyunk a nyelvek hatalmas tengerében. Ami nagyon is igaz. Néha azonban kimondottan szerencse, ha mások nem értik a magyar szót. Erre kellett gondolnom a labdarúgó világbajnokság magyar-belga mérkőzésének nézése közben. A pálya körül elhelyezett mikrofonok egyike túl közel került a magyar csapat „kispadjához”, ahol a tartalék játékosok ültek és természetesen a szövetségi kapitány, Mészöly Kálmán. Így aztán mindent lehetett hallani, amit Mészöly a pályán küzdő játékosoknak bekiabált s amit az ellenfél persze nem értett. Ez nagy előnyt jelentett a magyaroknak. Szerencsére azokat a válogatott kéromkodásokat se értette senki — eltekintve a kevés magyartól — a világ 200-300 millió televízió-nézője közül, melyek szintén a szövetségi kapitány szájából hangzottak el, ha valami éppen nem tetszett neki a pályán törtétekből.

Egy ismert régi szólásforma szerint az ocsmányul beszélő „Káromkodik, mint egy kocsis”. Mivel Magyarországon egyre kevesebb a ló, következésképp a kocsis is, úgy gondolom, módosítani kellene ezt az elavult szólást. Talán Mészöly tudna segíteni ebben!

Halottaink

† DR. KIRÁLY FERENC

1923 — 1982

Fia, ifj. Király Ferenc dr., mondta el édesapjáról, hogy az utolsó három évben teljesen leszeliült, halkszavu és nagyon jószágos lett mindenkihez. Sokat olvasta a Szentírást és komoly irodalmat. Mintha készült volna elmenni...

Ő, a Magyar Nagyalföld szerelmese, most kereste a tengert. Az utóbbi években a nyarat feleségével az Adrián töltötte egy Fiume-melletti kis szigeten. Itt érte el őt a halál is augusztus 11-én egy felhős, csendes délelőttön, olvasás közben. — Milton, „Felszabadított Jeruzsálem” könyvét olvasta, felesége oldalán, aki kötött. Egyszer csak azt mondta: „Milyen nehéz nekem ez a könyv” — és leejtette. Felesége, aki tapasztalt gyakorló orvos, látta mindjárt, hogy nagy baj van, kéznél lévő orvosi kofferjéhez ugrott, szívinfekciót adott, amit a haldokló kedves mosollyal köszönt meg... Ez volt a vég.

Fiumében, a kórházban a szívébe adott injekció sem segített már.

Temetése a sváb Jura tövében fekvő kis városkában, Hayingenben volt egy gyönyörű nyári délelőttön, augusztus 11-én. A temetőkápolna tövében, öreg hársfa árnyékába temették. A temetésén mutatkozott meg igazán, hogy ki volt ez a nagyon képzett, mélyen keresztény, nem is katolikus fia az orgoványi pusztának, Soltvadkertnek, aki körorvos feleségével, orvos fiával, lányával és három kis unokájával itt lakott szép házában, amit maga tervezett bükkerdők aljában. Szándékosan írtam, hogy „lakott”, mert ő maga mondta, hogy Hayingenben csak lakik, de élni otthon él a Nagy Magyar Alföldön, bár nem látta amióta 1956-ban Hazáját elhagyni kényszerült... Izzóan magyar ember volt és életével mégis, idegenben is el tudta érni azt, hogy halálában egy nagy gvászoló család közösségébe tudta vonni az egész környék németjét, magyarját és más idegen nyelvű lakóit. Felesége, a jószágos körorvos, is sokaknak segített, de ő, a magyartanárt ember és numizmatikus, mély Krisztus-hitével,

tanácsaival és lelki beszélgetéseivel, sok embernek visszaadta a hitét és a reményt.

81-éves édesanyja búcsúzóul hazai földet hozott fejaltnak, hogy „könnyebb legyen fiának az idegen föld”.

Harangozó Ferenc

*

† DR. CSERTŐ SÁNDOR

1913 — 1982

Ma, augusztus 26-án kaptuk Rómából a hírt, hogy Dr. Csertő Sándor prelátus, a római Szent Péter Bazilika kanonokja és a Hittani Kongregáció legfőbb ügyésze (Promotor Justitiae), a reggeli órákban szentmise előtt rosszul lett. Beszállították a római Szentlélek-kórházba, de az orvosok már csak a halál beálltát állapíthatták meg: szívinfarktus ölte meg. — Évekkel előbb már volt gyenge szívinfarktusa, amiből látszólag teljesen kigyógyult; a régi lendülettel dolgozott, utazott, készült a megérdemelt nyugalomra. Most az Úr másodszorra elszólította...

Sopronmegyében, Nagylózson, jó módú kisparaszti családból született. Ő a harmadik fiú a családban, aki középiskolai elvégzése után a papi pályát választotta. Az Esztergomi főegyházmelegvéhez pályázott. Tanulmányai elvégzésére a harmincas években Innsbruckba a jezsuiták neves teológiájára küldték. Itt a nemzetközi papi szemináriumban, a Canisianumban készült fel a papi pályára. Pappászentelése után 1938-ban dorogi káplán, majd budai várkaplán lett. 1945-ben érseki titkár ugyancsak Budapesten; 1948-ban ő is kénytelen elhagyni hazáját. Rómába ment, először a Hittani Kongregáció könyvtárosa, majd annak ügyésze, 1980-ban a Szent Péter Bazilika kanonokja lett.

Temetése augusztus 28-án volt a Szent Péter Bazilikából.

Dr. Csertő Sándor váratlan elhunva nagy veszteséget jelent a magyar katolikus egyháznak. — Ő volt az utóbbi években egyik legbefolyásosabb római magyar prelátusunk és közvetítőnk a Szentszék és a Magyar Egyház között. — Nyugodjék békében!

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Keresztelések: A kereszttség szentségében részesültek: **Döme Rudolf**, D. Rudolf és Horváth Bertina elsőszülött fia 1982. júl. 17-én Bécsben; — **Nagy Andrea**, N. Sándor és Bánszky Mária leánya Mödlingből 1982. júl. 17-én.

Szentházasságot kötöttek: **Sáska József** és **Pálkás Mária** 1982. jún. 12-én Hinterbrühlben a Trinitáriusok kápolnájában.

Traiskirchenben, magyar bérmálás alkalmával, 1982. jún. 13-án, az ausztriai magyarok apostoli vizitátora, DDr. László István kismartoni megyéspüspök az első szentáldozásban részesítette a következő újmenekült magyar gyermekeket: **Féyhelyes Andrea**, **Károlyi István**, **Nagy Csaba** és **Péter Irént**.

A bérmálás szentségében részesültek: **Bacsó Viktória Gabriéle**, **Haász Krisztine**, **Ruzsinszki Ilona**, **Virág Éva**, **Bacsó Ferenc**, **Frais Patrik**, **Nagy Zsolt**, **Papp Zoltán**, **Ruzsinszki Attila**.

A Traiskirchen-i barokk templomot magyar és osztrák hívek zsúfolásig megtöltötték. Az istentiszteletet magyar és német nyelven tartották. A bérmálkozók előkészítését **Föt. Szollár Lajos** végezte nagy körültekintéssel.

Msgr. Valentiny Géza, pápai Prelátus 1982. júl. 24-én, a linzi „Jó Pásztor” templomban, megkeresztelte „**Gudruni**”, **Krennbauer (Kiss) Mária**, rajv. és **Hermann Kisleányát**, **Kiss Margit** és **Mihály**, cserkészvezetők unokáját. — Szívvel gratulálunk.

BELGIUM

Keresztelések: **Tóth Ilona**, — István és Franssen Christine leánya: Waterschei; — **Vanhemelrijck Imre**, — Johan és Szlezák Marie Rose fia: Herent; — **Porrovecchio Sandra**, — Angelo és Kovács Klára leánya: Verviers; — **Székely Borbála Lisbeth**, — Jos és Konieczny Nicole leánya: Maasmechelen; — **Sass Livia**, — Ferenc és Martine Joris leánya: Bastogne; — **Put Rafaela**, — Benny és Puschwald M. leánya: Soest; — **Dupont Emilia**, — Michel és Dezső Christine leánya: Spa; — **Put Kethy**, — Ivo és Carine Bynens leánya: Zolder. — Gratulálunk!

Házasságot kötöttek: **Balla Gábor** és **Boeykens Fabienne**, Liège; — **Boros Piroška** és **Crahay Jean Pierre**, Aywaille; — **Gonda István** és **Helene Adriaens**, Xhendelesse; — **Tóth József** és **Simone Verplanke**, Zwartberg; — **Houdestaine Henri** és **Brijjick Jeanine**, St. Nicolas les Liège. — Éljenek boldogan!

Bérmálások: Május 30-án 16 ifjú magyart bérmált meg a Liègei püspök úr, **Msgr. van Zuylen** a St. Servais kápolnában.

Elhunytak az Úrban: **Papp Ferencné** szül. **Székely Borbála Mária**, 68-éves, Lanklaar; — **Borka János**, 80-éves, Winterslag; — **Bartók Jan**, 35-éves, (hirtelen halállal) Hasselt; — **Visconti Sándor**, 82-éves, Tilleur; — **Meyer Rudolf**, 80-éves, Liège; — **Fraikin Pierre**, 14-éves (paleset áldozata), Vottem; — **Krizsály József**, 68-éves, Waterschei; — **Menyhárt Jánosné** szül. **Horváth Ilona**, 75-éves, Eupen. Nyugodjanak békében!

NÉMETORSZÁG

Köln: Házasság: **Tordy Kornél**, orvos-tanhallgató, kölni lakós és **Poráda Ingrid**, egyetemi hallgató, leverkuseni lakos, 1982. márc. 5-én Kölnben polgári és 1982. márc. 6-án Leverkusenben egyházi házasságot kötöttek. — Gratulálunk!

Újdonság!

Megjelent!

Szamosi József:

ÍRÁSOK — VALLOMÁSOK

Válogatott tanulmányok, bírálatok, alkalmi írások, versmagyarzatok. A 236 oldalas könyv ára DM 24.— vagy § 12.— Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével a kiadónál:

AURORA, Oertlinweg 4
D-8000 München 90

München: Kereszttség szentségében részesültek: **Krajcovic Roger Ottó**, **Krajcovic Ottó** és **Fésü Ágnes** 1981. szept. 19-én Münchenben született fia — 1982. május 2-án. **Németh Patricia**, **Németh István** és **Tanko Franciska** 1982. jan. 21-én Münchenben született leánya — 1982. május 23-án. — **Kelety Éva**, **Kelety Norbert** Hunor és **Dobos Ildikó**, Bécsben 1981. május 8-án született leánya, 1982. május 31-én. — **Sejdic Sebestyén**, **Sejdic Mehmed** és **Parak Mogdolna** 1982. jan. 21-én Münchenben született fia 1982. június 19-én. — **Csákvári Róbert**, **Csákvári László** és **Aranyosi Zsuzsanna** 1981. november 18-án Münchenben született fia 1982. júl. 11-én. — **Urbán László Árpád**, **Urbán Róza** 1982. június 2-án Münchenben született fia 1982. július 11-én. — **Riz András**, **Riz András** és **Lendvai Julienne** 1982. január 31-én Münchenben született fia 1982. július 18-án. — **Schubert Nancy Emerancia**, **Schubert Richard** és **Vavrik Emerancia** 1981. augusztus 28-án Münchenben született leánya 1982. aug. 8-án. — **Bercsek Lajos**, **Bercsek Lajos** és **Andrasics Erzsébet** Münchenben 1982. márc. 23-án született fia — 1982. aug. 22-én. — **Perge Alexandra**, **Perge József** és **Vida Ánnes** Münchenben 1982. júl. 23-án született leánya — 1982. augusztus 22-én.

Szelényi István, Dr. Szelényi István és **Orbán Ágnes** 1982. január 13-án Schwaig/Nürnbergben született fia — keresztelés 1982. május 29-én.

Házasságot kötöttek: **Gyukis József** és **Gerő Amalia** 1982. július 3-án Münchenben. — **Gimnich Anton** és **Tamás Zsuzsanna** 1982. július 8-án Füssen-Weissensee-ben. — **Solymár László** és **Lengyel Rita Katalin** 1982. július 29-én Münchenben. — **Kaiser Johan Erich** és **Parragi Zsuzsanna Mária** 1982. szeptember 3-án Münchenben. — **Mayer Günter Georg** és **Bodnár Márta** 1982. szeptember 17-én Münchenben.

Halottaink: **Biró Tivadarné** szül. **Hroít-kó Margit** 70 éves korában 1982. július 2-án Münchenben meghalt, ugyanitt júl. 6-án az Ostfriedhofban temették el.

Pécsudvardi István 59 éves korában 1982. augusztus 4-én Münchenben meghalt, ugyanitt az Ostfriedhofban augusztus 10-én temették el.

OLASZORSZÁG

Keresztelők: **Frascati**: Június 6-án keresztelték **Angelicát**, Prof. Attolico Francesco és **Fejér Zsuzsanna** kisleányát. — Isten éltesse a kis családot! — **Milano**: Máj. 16-án keresztelték Dr. Nobile Angelo és **Fülöp Mária Noémi** második gyermekét, **Andrea Michelét**. — Isten éltesse őket!

Házasság: **Róma**: Április 18-án nagy öröm volt a **Szent István Zarándokházban!** Házasságot kötöttek az Ausztráliába készülő **Roczó István** és **Bátki Zsuzsanna**. Két gyermekük: **Andrea** és **Nándor**, ugyanakkor részesült a **szent kereszttségben** és járult **első szentáldozáshoz**. — Isten oltalma legyen mindig velük az új hazában is! — **Imperia**: **Giorgi Elisabetta**, kinek édesanyja magyar, május 1-én esküdött **Bottini Mauróval**. — **Cinisello B. Milanó**: **Dr. Ing. Covelli Luigi**, kinek édesanyja magyar, június 5-én esküdött **Genovese Sebastianával**. — **Milanó**: **Dr. Maggioni Alessandra**, kinek édesanyja magyar, jún. 26-án esküdött **Dr. Atanassiu Emanuelevel**. — Isten éltesse a fiatalokat!

Halálozás: **Róma**: Április 5-én, 95-éves korában, **Budapestben** meghalt **Nádory Stefi néni**, ki több mint negyven évig élt Rómában s csak néhány éve teledett vissza az óhazába. — **Róma**: ápr. 14-én, 69-éves korában meghalt **Dr. Quagliotti Giovanni**, kisleányi Liphay Erzsébet férje. Mint fiatal pilóta elvesztette a szemérvilágát; felesége segítségével ledoktorált s harminc évig volt az állami szolgálatban megrokkantak egyesületének országos elnöke. — **Róma**: **Ózv. Marzi Vincenzóné** szül. **Udvardy Edith**, ápr. 16-án, 72-éves korában elhunyt. — Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik!

Keresztelés: **Genova**: Az édesanya

hosszú távolléte miatt csak most adhatunk hírt arról, hogy 1981. szept. 5-én a szent kereszttségben részesült **Massimiliano**, **Monteleone Giovanni** és **Szász Annamária** második gyermeke; — **Perugia**: 1982. máj. 16-án megkeresztelték **Maurót**, **Tomarelli Settimo** és **Drinóczy Györgyike** második gyermekét. — Az édesanya ezeket írta a plébánosnak: „Férjemmel együtt rosszul hallunk, de mégis vállaltuk a második gyermeket... Hála Istennek, mind a két fiúnk egészséges, jól hallanak!” — Gratulálunk!

Halálozás: **Róma**: A negyvenes években Rómában működött egy aradi származású domonkosrendi apáca, **Dr. Szőke Márta**. Most kaptuk a hírt, hogy 1981. jún. 25-én Pakisztánban, ahol mint misziós nővér dolgozott, meghalt. — Nyugodjék békében!

Volt MET-olvasóink figyelmébe! Mivel a MET anyagi okokból szünetel, helyette az „Életünk”-et küldjük szíves tájékoztatásul.

Magyar agrármérnökök tanulmányi szemléje Svájcban

A Bécsben székelő Magyar Gazdaszövetség a Zürich melletti Dielsdorf-ban rendezte meg évi találkozóját és tanulmányi szemléjét a Dr. Maag A. G. növényvédel-

MEGJELENT A „MIKE” TÁJÉKOZTATÓJA!

A 170 oldalas könyv hasznos tanácsokat és felvilágosításokat tartalmaz, amelyek különösen azok számára érdekesek és fontosak, akik most akarják megalapozni életük elkövetkezendő éveit.

A könyv adatokkal szolgál: **A menedékjog, letelepedés, állampolgárság, kivándorlás, adózás, önállósulás** kérdéseiben.

Tájékoztat a magánvállalkozások alapításának valamint a svédországi letelepedésnek lehetőségeiről, a nemzetközi öröklés és az öröklési-jog tudnivalóiról.

Ára DM 10.— + DM 1.— portó. Egyesületek, terjesztők — legalább 10 példány megrendelése esetén 30% kedvezményt élveznek és a könyvek utánvétellel, költségmentesen kerülnek postázásra.

Megrendelhető:

NÉMETORSZÁGI MAGYAR IPAROSOK, KERESKEDŐK ÉS VÁLLALKOZÓK EGYESÜLETE
Rumfordstr. 21. 8000 München 5.

mi gyárban. A XIX. században alapított világcég 370 alkalmazottal dolgozik, az az egyik kísérleti részleg vezetője **Képes András** magyar agrármérnök kalauzolásával tanulmányozták a résztvevők a különböző szabadföldi és laboratóriumi kísérleteket. A szemle után **Kovács András** közgazdász tartott előadást a finn-magyar sorsközösségről és az évszázadokon át kialakult kapcsolatokról.

Közlemény

A Szabad Magyar Újságírók Szövetsége 1982. szeptember 18-án, szombaton, a torontói Magyar Világkongresszus keretében tartja évi rendes közgyűlését, melyre meghívja és szeretettel várja a szabadföldi magyar sajtó és hírközlés minden munkását.

Washington, 1982. aug. 10-én.

Stirling György
ügyv. titkar
Flórián Tibor
elnök

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG Str

Dr. BAKTAY Ervin: A csillagfejtés könyve 75.—
Dallos Sándor: Aranyecset, A nap szerelmese I.-II. 50.—
Dümmerth Dezső: Az Árpádok nyomában 18.—
Hans Fallada: Mi lesz veled emberke? 13.—
Gundel-Harmath: A vendéglátás emlékei 24.—
Kovai Lőrinc: Bolygó láng 15.—
Krudiv Gyula: Álmoskönyv 25.—
Szerb A.: A világirodalom története 26.—
Zsigmond Gábor: Az ősi társadalom magyar kutatói 15.—
Székely népballadák 33.—
Csontváry — Nagy album 100.—
Szinyci Merse Pál — Nagy album 100.—
Rózsa György: A Történelmi Képcsarnok legszebb képei 34.—
Világtörténet képekben I.-II. 134.—
Különböző szótárak, nyelvkönyvek, enciklopédiák, hanglemezek és teljes operafelvételek kaphatók.

A világ minden részén megjelent könyvek állnak a kedves vásárlóink szolgálatára, új és antikvár könyvek szótárak, lexikonok, mesekönyvek, hanglemezek.

Kérje katalógusunkat!

M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG
CH-4142 MÜNCHENSTEIN, Telchweg 16.
SCHWEIZ

Telefon: (061) 46-59-02

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

KÖNYVAJÁNLATUNK:

ÖS

NYÁRI ÚJDONSÁGAINK

Charrière, H.: Pillangó-szökéseim a pokolból. (Egy életfogytiglanra ítélt fegyenc memoárjai) 180.—
Dallos, S.: A nap szerelmese (Munkácsy Mihály élete két kötetben) 140.—
Dallos, S.: Aranyecset 150.—
Domanovszky, Gy.: A magyar nép diszitóművészete I.-II. (Számos színes és fekete-fehér képpel) 1100.—
Lakatos, G.: Ahogyan én láttam (A volt miniszterelnök és tábornok visszaemlékezései) 200.—
Moldova, Gy.: Égi szekér (Szociográfia a mezőgazdasági pilóták életéről) 72.—
Orbán, B.: A Székelyföld leírása I.-VI. (Az 1867-es kiadás változatlan utánnomása) 1760.—

KAZETTÁK-LEMEZEK:

CH-CSELÉNYI ÉNEKEL (100 szál piros rózsát, Kicsi, fehér meszelt szoba, Az asszony ha veszszeszik, stb.) Lakatos, S. — Radics, B. muzsikál.
CH-615 KALMÁR PÁL ÉNEKEL. (Édesanyám is volt nékem, Őszi róza, fehér ősziróza, Azt beszéltek tefelőled, Anyám szíve, stb.) Bura, S. — Berkes, B. zenekara játszik.
CH-619 KORDA, GY. — VÁMOSI, J. ÉNEKEL. (Bolyongok a város peremén, Gyere ülj kedves mellém, Ne hagyj el soha, Fizetek főúr, stb.)
CH-622 KORDA - ZÁRAY - VÁMOSI - SZÉCSI ÉNEKLI HORVÁTH J. LEGNAGYOBB SLÁGEREIT. (Baracknyílás idején, Járom az utam, Mért sírnál kicsi rózsabimbó, Te vagy a fény, Még néhány perc, stb.)
CP-01 KARÁDY KATALIN ÉNEKEL. (Valahol Oroszországban, Halálos tavasz, Hamvadó cigarettavég, Tábort levezölő, Gyűlölöm a vadvirágos rétet, stb.)

A hanglemezek ára 130.— öSch., a kazettáké 140.— öSch.

Szállításokat a világ minden tájára vállalunk.

Kérje legújabb, díjtalan katalógusunkat!

Üzletünk hétfőn és pénteken 10.00-tól 18.00 óráig, szombaton 10.00-tól 13.00 óráig nyitva tart.

RÓMÁBA UTAZÓ MAGYAROK
SZÁMÁRA!

HIRDETÉSEK

Orvos özvegye — (53/165) — német állampolgár, gyermektelen, csinos és igényes, — keresi korban hozzáillő, értelmiségi, független férfi ismeretségét. Válaszokat „Erdély” jellegre a Kiadóba kérek.

Csonka-honból — Nagyhazából, Jó honfitársak, figyelem!
Welzheim-Erdő magyar kincsét „Pál-kolbászt” hogy adhatnám el:
Szükség volna V(au) — W(éh)-buszra, Bredford-ra vagy Merc-i-re, Böblingen-nek „új” piacán Kofanén mindennapi kenyere!
Ajánlatot kétezerig Alantí címre kérek én:
(TÜV legyen még használható, vagy nem lejártó az idén!)

E. F. H. Postfach 1422, 7030 Böblingen, — Tel.: 07031/27 33 74

MUSIC-SERVICE

Szüreti-bál — Katalin-bál — Szilveszteribál — Partik — Farsangi-bál — Születésnap — Esküvők — Családi ünnepek
Mindennemű rendezvényekre az Ön rendelkezésére áll a hangulatos „**BUDAPEST COMBO**” az első magyar utazó zenekar.
A dátumokat már most kösse le.

Cím: Olti János

Wohnpark 28

D-5010 Bergheim - Ahe

Telefon este 19-órától: 02271-95592

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szerkiállítású, egészvászonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúltra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk” címén!

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállalkozásokat magyarra fordít és németre fordít magyarra. — Postfach 162. D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

DIOSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. — Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. Tel.: (021 01) 54 13 17.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2
Telefon (089) 19-63-93 DM

Alföldi Olaszrizling	5.10
Alföldi Kékfrankos	5.10
Abasári Rizling	6.15
Debrői Hárslevelű	6.15
Badaacsonyi Kéknyelű	6.50
Badaacsonyi Szürkebarát	6.60
Soproni Kékfrankos	6.40
Villányi Burgundi	6.60
Hajó Cabernet	6.50
Boglári Olasz Rizling	5.95
Boglári Kékfrankos	5.95
Boglári Cabernet — rosé	5.95
Tokaji Aszú 4 puttonyos	13.50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	11.50
Vilmos körtepálinka	23.50
Császárkörte	18.50
Kecskeméti barackpálinka	25.—
Hasas barackpálinka	23.—
Cseresznye pálinka	23.—
Szilva pálinka	21.—
Kosher szilvapálinka	29.—
Hubertus	18.50
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	26.—
Beverage Bitters (Unic.)	14.50
Pick szalámi kg.	24.—
Csabai kg.	21.50
Gyulai kg.	20.—
Süli Debreceni kg.	15.—
Süli kolbász kg.	16.—
Kalocsa tarhonya 1/2 kg.	3.10
Nagykoktatás 1/2 kg.	3.46
Lebbencs 1/2 kg.	3.40
Kiskocka, cérnamentelt 100 gr.	—80
Paprika káposztával 700 gr.	4.40
Bogyiszlói paprika (erős) 700 gr.	4.10
Hegyes paprika csipős 700 gr.	4.40
Hegyes paprika kevésbé csipős	4.40
Házi kolbász kg.	18.50
Disznósajt kg.	12.50
Véres-májás hurka a téli időszakban	12.50
Hazai friss (nyers) liba- és kacsamáj	hetenként kapható.

Üvegárut is szállítunk!

SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT
MAGYAROK SZÁMÁRA

1983. április 4-től április 17-ig (húsvéti szünet!).

P. Bernhard, szentföldi zarándoklatok szakemberének, vezetésével és **P. Cserháti** szervezésével.

Költség: Repülő + busz + szállás zarándokházakban + teljes ellátás + belépődíjak (a dollár kurzusától függően) Sfr. 2.000.— és 2.100.— között; — 45 jelentkező esetén maximum Sfr. 1.950.—, melyből augusztus 30-ig Sfr. 500-at kell a jelentkezőknek előre befizetni, a maradékot 1983. február végéig. 12-éves gyerekeknek Sfr. 350-nel kevesebb.

Jelentkezőknek befizetőlapot és később még részletesebb programot küldünk — **IDŐSEBBEK IS BÁTTRAN JELENTKEZHETNEK!** (Nem rohanunk!)

Egyszemélyes szobát nem biztosítunk!
Jelentkezési cím: Ungarnmission, Postfach 2110, CH-3001 Bern. Telefon: 031 - 25 61 42; németül vagy franciául: 037 - 26 27 87.

MAGYAR

ÉLELMISZER NAGYKERESKEDEÉS

kiszolgál Svájc, ill. Nyugat-Európa területén élelmiszerüzleteket, vendéglőket, penziókat.

Kérje árjegyzékünket!

PÁNCZÉL

CH-3098 Köniz, Wiesenstr. 6.

Tel.: (031) 53-17-55.

100 ÉV UTÁN ISMÉT MEGJELENT!

Orbán Balázs: Székelyföld leírása I-VI. 3 kötetben 21x29 cm. fekete vászonkötés aranynyomással, firenzei nyomás DM 250.— (a fenti mű eddig csak árveréseken csillagászati áron volt megvásárolható).

Sajtó alá rendezte és előszóval ellátta: **Illyés Elemér.**

A világon megjelent minden jelentős magyar könyv és hanglezem raktáron!

Bibó I. Összegyűjtött munkái II. (szeptemberi szállításra)	52.—
Lakatos Géza volt miniszterelnök: Ahogy én láttam	27.—
Szombathelyi F.: Visszaemlékezések	16.—
Peale: A pozitív gondolkodás hatalma	35.—
Gulag Szigetsport I. II. 1 db.	32.—
Márai S. Napló 1968—1975	32.—
Apaváry: Indokínában az idegenlégióval	35.—
Gosztonyi: A magyar forradalom története	26.—
Kopácsi: Az 1956-os magyar forradalom	16.—
Villon balladái, Faludy fordítás	14.—
Vajda Albert: Tettes a mellényzsebben	16.—
Claire Kenneth könyvei: Hermelines hölgy, Neonfény a Nilus felett, Éjszaka Manhattan-ben, Randevu Rómában, Éjszaka Kairóban	DM 30.—

Kérje díjtalan katalógusunkat!

Külföldi és haza látogatókat szeretettel várjuk.

Musica Hungarica — Rümnnstr. 4. 8 München 40. Tel.: (089) 30 50 43.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét. — Pásztorlevelek, szentbeszéd (1944—1975). — 300 oldal, vászonköt. DM 25.— vagy \$ 12.—
Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 old. vászon köt. DM 32.— \$ 15.—
Kardinal Mindszenty: Erinnerung 4. kiad. vász. köt. DM 40.— \$ 22.—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. DM 6.— \$ 4.—
Az Irodalom Világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old. vászon köt. DM 15.— \$ 10.—
Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 46 képpel, ebből 32 színes. DM 12.— \$ 6.—
Légiszállításkor + portóköltség.
Megrendelhető: az „Életünk” kiadóhivatalánál, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81, W. Germany.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40
Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkész.

Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 15.— pro Jahr und Exemplar; nach Übersee DM 25.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.

Tengeren túlra légipostával 25.— DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath.

Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. - 8 München 50.

NEMZETŐR KÖNYVEK

Gombos Gyula: Igazmondók	20.—
Szoltsenyicin: Gulag szigetsport I.	30.—
Szoltsenyicin: Gulag szigetsport II.	30.—
582 old. Oroszból fordította Sente I.	30.—
Fehérvári István: Börtönvilág Magyarországon, füzve	21.—
Közi Horváth József: Magyarország és kereszténység 56-ban	6.—
Rozanich István: A másik partról (versek) füzve	12.—
Tollas Tibor: Évgyűrűk (versek) vászonkötésben	15.—
Tollas Tibor verses magnokazettája	15.—
Dálnoki Veress: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 90.—	90.—
Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, 8 München 50. Ferchenbachstr. 88. címen.	

Magyar-német hiteles fordításokat

gyorsan és lelkiismeretesen elvégez — színvonalas magyarországi társasutazásokat — **STUDIEN-REISEN** — szervez Kérjen prospektust!

WILHELM DIVY,

Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
Telefon: 07541 / 71391

Gyorsan, jól és mégis olcsón fordít és hitelesít a német állam elismert tolmácsa és fordítója: August Lévai, Lehnsgründ 38, 4300 Essen 1. Telefon: 0201 / 711-582.

Eladó: Új elektromos orgona (Farfisa); szállított ára: DM 3.900.— (új ára: DM 5.980.—). **Érdeklődni: Tel.: 0751/62937.**

Magánápolónő, elvált, magyar származású, független, több nyelvet beszélő, művelt, házasság céljából megismerkedne hasonló műveltséggel rendelkező idősebb úrral. Válaszokat „Házias” jellegre a kiadóhivatalba.

MAGYAR HENTES — VIKTOR PAL
Lerchenstrasse 29. D-7063 Welzheim
Telefon: 07182 / 67 36

1 kg. Kolbász, füstölt	16.—
1 kg. Kolbász, friss, sütni és grilleznivaló	15.—
1 kg. Debreceni	16.—
1 kg. Disznósajt, csipős	10.—
1 kg. Disznósajt, gyomorban, füstölt	12.—
1 kg. Balkán füstölt májas	12.—
1 kg. Balkán füstölt véres	10.—
1 kg. Hurka, sütnivaló, rizsával, vérral vagy vér nélkül	10.—
1 kg. Fokhagymás sonkaszalámi	16.—
1 kg. Paprikás Pusztaszalámi	16.—
1 kg. Lengyelsonkaszalámi (90 % soványhús)	20.—
1 kg. Főtt-tokapaprikás szalonna	12.—
1 kg. Angolszalonna	20.—
1 kg. Hasaalja szalonna, magyarosan	12.—
1 kg. Hátsó sonka, füstölt,	20.—
1 kg. Fehér sós-szalonna (vastag)	10.—
1 kg. Paprikás Lengyel Kolbász	12.—
1 kg. Orig. Pick- vagy Herz-szalámi	26.—
1 kg. Orig. Szegedi Paprikás-szalámi	26.—
Minden árut légmentes csomagolásban utánnvétellel szállítok.	

RÓMAI MAGYAR TÁJÉKOZTATÓ — 24 oldalon sok hasznos és szükséges tudnivalót tartalmaz. Ingyen kapható a Szent Péter bazilika előcsarnokában, a soknyelvű információs szolgálatnál, a bazilika főkapuján belépve jobbra, naponta d. e. fél 10—12 és d. u. fél 4—5-ig. **Megtudjuk belőle,** hogy a nyári időszámítás idején minden kedden reggel 9 órakor énekes magyar szentmise van szentbeszéddel a Szent Péter bazilika új magyar kápolnájában, Szt. Péter sírja közelében. — **Minden pénteken d. u. 3-kor** csoportos katekizálás magyar nyelvű vezetéssel és szentmisével. **Megtudjuk azt is, hol és hogyan szerezhető ingyenes belépőjegy pápai audienciákra és szertartásokra, hol lehet olcsóbban vásárolni** képes lapokat, albumokat, kegytárgyakat, hogyan lehet résztvenni Assis-i zarándoklaton magyar nyelvű vezetés és szentmise Szent Ferenc sírjánál), **hol lehet magyar nyelvű felvilágosítást kapni.** Egyéb hasznos tudnivalókat is közöl a római közlekedéssel kapcsolatban, stb.
P. Salamon Z. László OFM Cap.
magyar lelképásztor

NEMZETKÖZI NAGYKERESKEDELEM!

Akik szeretnék jörfizetett munkát vállalni mellékfoglalkozásként, ami később főfoglalkozássá is válhat, jelentkezzenek! Belföldön és 13 országban létesíthetnek kereskedelmi kapcsolatot: USA, Kanada, Ausztrália, Honkong, Japán, Hollandia, Belgium, Svájc, Franciaország, Malajzia, Anglia, Írország. — Nincs szükség szaképzettségre és befektetésre sem. — Érdeklődőknek levélben részletes felvilágosítást nyújtunk. — Az NSZK-ban telefonon is. — **Levél cím:** Fehér Árpád, Stettener Weg 14, 7930 Ehingen. — Telefon: 07391 / 37 22 9—12 óráig, 18—21 óráig.
I. T. M.

KÉRDEZZEN — FELELEK

■ Azonnali hatállyal küldhet a nagy Quelle Katalógusból ajándékokat **Magyarországra** vagy **Erdélybe.** A vám-mal járó adminisztrációt, valamint a pontos leszállítást a „**QUELLE INTERNATIONAL UNGARN SERVICE**” garantálja. Felvilágosítást minden időben ad:
■ **TH. PAPA** Vertreterin der **QUELLE INTERNATIONAL 7032 Sindelfingen,** Maichinger Str. 16. Tel.: 07031 — 801568.

Megjelent! Megjelent!

Mindszenty József:

HIRDETTEM AZ IGÉT

Pásztorlevelek, szentbeszéd gyűjteménye (1944—1975). Válogatta és a bevezető tanulmányt írta **Közi Horváth József.** — A 300 oldalas vászonkötésű könyv ára 25.— DM vagy 12.— \$.

Megrendelhető Európában: „Életünk” Redakción, Oberföhringerstr. 40, D-8000 München 81; az összes magyar lelkészeknél és Máriacellben. Az USA-ban: Hungarian School Care Club (Papp Gábor), 16403 Southland Ave., Cleveland 44111; — Katolikus Magyarok Vasárnapja, 1739 Mahoning Ave., Youngstown, Ohio, 44509.

Takács Fleisch & Wurstwaren-
betrieb GmbH, 7000 Stuttgart,
Dorotheenstr. 4.

MARKTHALLE, Stand Nr. 74-76.
Telefon: (0711) 243 104.

Magyar és jugo. különlegességek

Szállítási árak:	DM
1 kg Friss kolbász	16.—
1 kg Füstölt kolbász	18.—
1 kg Száraz kolbász	20.—
1 kg Papr. szalonna	13.—
1 kg Füstölt oldalas	13.—
1 kg Disznósajt	12.—
1 kg Májas-rizses	11.—
1 kg Véres-rizses	11.—
1 kg Füstölt debreceni	17.—
1 kg Fehér szalonna	10.—
1 kg Bácskai májas	12.—
1 kg Finom sonka	20.—

Jobbízú a TAKÁCS-árú!

Saját készítmények!

Nettóárak; a szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.